

KÜRDE xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

DİPLOMAT

H.Əliyev

www.Diplomata-kurdi.com

№ 47 (195) 3 - 9 Dekabr Çileyə pəş sal 2012
Ji meha şubatə sala 2003-a tē weşandin

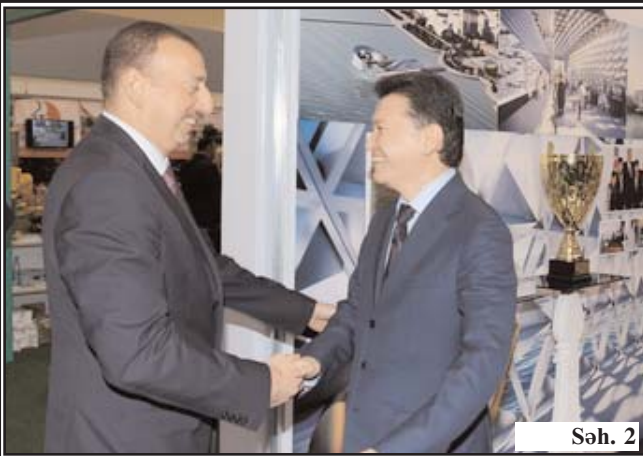
Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasi

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**
Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

**Bakıda I Azərbaycan Beynəlxalq
İdman, idman ləvazimatı və geyimi,
həmçinin gənclər təşkilatlarının
IV Respublika sərgiləri açılmışdır**

Səh. 8

**Bi tu awayî pêşmerge
nakeve jêr fermana Malikî**

Səh. 13

**Премьер-министр Курдистана
открыл новую кампанию по борьбе
с насилием в отношении женщин**

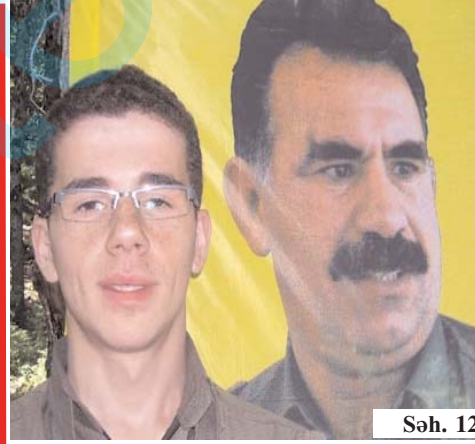
Səh. 5

**Demirtaş: Birliğimiz her
şeyden daha önemlidir**

Səh. 4

**"DIPLOMAT" QƏZETİNİN KÜRD
ƏSİLLİ REDAKTORU TAHİR
SÜLEYMANDAN AÇIQLAMALAR**

Səh. 12

**Liseden dağa
aktı Fırat**

Səh. 9

**"Em rênadin
dagirkirina Kurdistanê"**

**Эрдоган хочет лишить иммунитета
про-курдских депутатов**

Səh. 14

Kurd rênadin tevgerek şovenî

Səh. 9

Şok: Atatürk də zəhərlənərək öldürülüb

Səh. 4

**Курды клеивают "Ирак" на автомобильных
номерах флагом Курдистана**

Səh. 13

Maliki hökuməti və kürdlər razılığa gəldi

Səh. 3

Kürtçeyə ölüme onay

Səh. 11

Səh. 6

RÜBAİLƏR

Səh. 7

**Kesên Dest Li Me
Bide Dê Tune Bibe**

Səh. 10

**Swed: Anfal
komkujîye**

Səh. 9

**"Hêza pêşmerge hemû
curên çekên giran heye"**

Bakıda I Azərbaycan Beynəlxalq idman, idman ləvazimatı və geyimi, həmçinin gənclər təşkilatlarının IV Respublika sərgiləri açılmışdır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sərgilərlə tanış olmuşdur

Noyabrın 28-də Bakı Sərgi Mərkəzində I Azərbaycan Beynəlxalq idman, idman ləvazimatı və geyimi, həmçinin gənclər təşkilatlarının IV Respublika sərgiləri açılmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva sərgilərlə tanış olmuşlar.

Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov dövlətimizin başçısına və xanımına məlumat verdi ki, ölkəmizdə ilk dəfə keçirilən idman, idman ləvazimatı və geyimi beynəlxalq sərgisi Azərbaycanda idmanın inkişafına göstərilən diqqətin təzahürüdür. Sərginin əsas məqsədlərindən biri bu sahədə irihəcmli infrastruktur layihələrinə investisiyaların cəlb edilməsinə nail olmaqdır. 2012-ci ilin Azərbaycanda "İdman ili" elan olunması, Londonda keçirilən Yay Olimpiya və Paralimpiya oyunlarında Azərbaycan idmançılarının yüksək nailiyyətləri də bu sərginin əhəmiyyətini artırır. Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən idman, idman ləvazimatı və geyimi sərgisi öz meydançasında 50 iştirakçını, o cümlədən Azərbaycanın idman federasiyaları və klublarını, idman malları və xidmətlərinin yerli və xarici istehsalçıları, eləcə də ictimai təşkilatları bir araya gətirmişdir.

Diqqətə çatdırıldı ki, sərgidə idman obyektlərinin təchizatı sahəsində müxtəlif həll variantları, idman qurğuları və ləvazimatları, habelə trenajorlar təqdim olunur. Sərgi ekspozisiyasının böyük hissəsini Azərbaycanda idmanın inkişaf etmiş populyar növləri ilə məşğul olan müxtəlif federasiyalar tutur. Belə ki, bu iştirakçıların siyahısına boks, futbol, taekvondo, cüdo, qolf, alpinizm, stend atıcılığı, stolüstü tennis, yelkənli qayıq idmanı, üzgüçülük və idmanın digər növləri ilə məşğul olan fed-

erasiyalar daxildir. Azərbaycanın Olimpiya və Paralimpiya komitələri də sərginin fəal iştirakçılarıdır. Azərbaycanda idman sənayesinin inkişafını əks etdirən sərgi idman komandaları, klublar və federasiyaların fəaliyyəti ilə bağlı geniş məlumat bazasını nümayiş etdirir.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva sərgilərin pavilyonları ilə tanış oldular.

Bu il 20 illiyi qeyd edilən Milli Olimpiya Komitəsinin həyata keçirdiyi tədbirlərdən bəhs edən ekspozisiya ilə tanış olan dövlətimizin başçısına daha sonra Azərbaycan Taekvondo və Boks federasiyalarının fəaliyyəti barədə də məlumat verildi.

Azərbaycan Şahmat Federasiyasının ekspozisiyasında Prezident İlham Əliyevi Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının prezidenti Kirsan İlümjinov qarşıladı.

Azərbaycan şahmatının uğurlarının geniş əks olduğu ekspozisiya ilə tanışlıq zamanı bildirildi ki, artıq milli şahmat federasiyasının yeni binasının

layihəsi hazırdır. Bu barədə dövlətimizin başçısına məlumat verən Kirsan İlümjinov daha sonra Prezident İlham Əliyev ilə şahmat oynadı.

Sərgidə federasiyalarla yanaşı, idman geyimləri istehsal edən şirkətlər də təmsil olunur. Ölkəmizin ilk idman brendi olan

"Novco sport" hazırda idman geyimlərinin əsas istehsalçısı kimi komanda və klub rəhbərlərinə xarici ölkələrə getmədən öncə seçim və sifarişlərini Azərbaycanda etmək imkanı yaradır.

Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyası da yarandığı vaxtdan ölkədə idmanın inkişafına dəstək verir. Bu ilin sentyabrında 17 yaşadək qadınlar arasında futbol üzrə dünya çempionatının ölkəmizdə keçirilməsi bir daha Azərbaycan futbolunun inkişafına yaradılan əlverişli şəraitdən xəbər verir.

Ekspozisiya ilə tanışlıq zamanı Prezident İlham Əliyevə futbol üzrə Azərbaycan milli yığmasının geyimi təqdim olundu.

Azərbaycan Hava və Ekstremal İdman Növləri Federasiyası da sərgidə iştirak edir. 2005-ci ildən fəaliyyət göstərən federasiyanın xətti ilə qısa vaxtda ölkəmizdə dağ idman növünün inkişafı genişlənmiş, 48 klub yaradılmışdır. 2013-cü ildə idman dırmanması üzrə dünya kubokunun sürətli mərhələ yarışı Bakıda keçiriləcəkdir. Son illərin idman

uğurları sırasında Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının fəaliyyəti də diqqəti cəlb edir. Hazırda 4 gimnastika növünü özündə birləşdirən federasiya son on ildə bir çox beynəlxalq yarışlar keçirmiş, Azərbaycan idmançıları yüksək nailiyyətlər qazanmışlar.

Dövlətimizin başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, idman, idman ləvazimatı və geyimi sərgisi ilə eyni meydançada gənclər təşkilatlarının IV Respublika sərgisi də keçirilir. Azərbaycanın 76 gənclər təşkilatının iştirak etdiyi sərginin əsas məqsədi ictimaiyyətə gənclər təşkilatlarının fəaliyyəti, onların həyata keçirdiyi layihə və tədbirlər, həmçinin gənclərin ictimai fəaliyyətə cəlb edilməsi haqqında məlumat verməkdir.

Müxtəlif sahələrdə fəaliyyət

göstərən gənclər təşkilatlarının əldə etdiyi uğurları yetərincə əks etdirən sərgidə Xaricdə Təhsil Alan və Məzun olan Azərbaycanlı Tələbələrin Beynəlxalq Forumu (ASAİF) ilə yanaşı, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinə üstünlük verən gənclər təşkilatlarının nailiyyətləri də nümayiş etdirilir.

Sərgidə 2011-ci ildə yaradılan Azərbaycan Gənclər Fondunun fəaliyyəti də diqqəti cəlb edir. Gənclər siyasəti sahəsində dövlət və cəmiyyət üçün əhəmiyyətli layihələrin dəstəklənməsinə xüsusi diqqət yetirən Fond gənclərin inkişafını təmin edən müxtəlif regional və beynəlxalq layihələrin hazırlanıb həyata keçirilməsinə dəstək verir. İndiyədək 240 qeyri-hökumət təşkilatı və 174 yaradıcı və istedadlı gəncin qeydiyyatdan keçdiyi Fond 135 layihəni dəstəkləmişdir.

Bu prosesdə "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" Dövlət Proqramı da xüsusi rol oynayır. Bu proqram çərçivəsində həyata keçirilən layihələr bütün ölkəni əhatə edir. Onlardan biri də "Azərbaycan tələbə kartı" layihəsidir.

Layihə ilə bağlı məlumat

verildikdən sonra ilk "Azərbaycan tələbə kartı" dövlətimizin başçısına təqdim olundu.

Bildirildi ki, ölkəmizdə indiyədək 17 Gənclər Mərkəzi istifadəyə verilmişdir. 2015-ci ildə onların sayının 38-ə çatdırılması planlaşdırılır.

Digər layihə vətənpərvərlik ruhunda - "Odlar yurdu" və "İşğal altında" milli kompyuter oyunlarının hazırlanması və ictimaiyyətə təqdim olunmasıdır. Bununla yanaşı, gənclər arasında vətənpərvərlik ruhunun yük-

sək səviyyədə saxlanması üçün müxtəlif telelayihələr də hazırlanıb efirə verilir.

Bu gün Azərbaycan gəncliyinin beynəlxalq fəaliyyəti də diqqəti cəlb edir. Bu sırada Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (RAGT) gördüyü işlər təqdirəlayiqdir. Rusiyada Azərbaycanlı gənclərin birləşdiyi təşkilat funksiyasını yerinə yetirən RAGT-in əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də Azərbaycanlı gənclərin Rusiyanın ictimai həyatındakı rolunu artırmaqdır. Bununla bağlı bir çox layihələrə imza atan RAGT-in indi Rusiyanın müxtəlif bölgələrində yerli təşkilatlarının yaradılması istiqamətində işlər davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Azərbaycan Gənclər Təşkilatları Milli Şurasının, Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının fəaliyyəti ilə də tanış oldular.

Dövlətimizin başçısına Azərbaycan gənclərinin ictimai-siyasi fəallığının artırılmasında mühüm rol oynayan "İrəli" İctimai Birliyinin həyata keçirdiyi layihələr barədə də məlumat verildi.

Prezident İlham Əliyev sərgilərin işinə uğurlar arzuladı.

İlham Əliyev Türkiyə Böyük Millət Məclisi sədrinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Cəmil Çiçək ölkəmizə hər gəlişi zamanı paytaxtımızda çox böyük inkişaf proseslərinin şahidi olduğunu məmnunluqla qeyd etdi. "Azərbaycan bölgənin, Qafqazın parlayan ulduzudur, inşallah bu ulduz həmişə parlamadaqda davam edəcək",- deyən Cəmil Çiçək ölkəmizin gələcək illərdə də sürətlə inkişaf edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi. O, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin regionda sülhün və sabitliyin

möhkəmləndirilməsində, qarşılıqlı əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsində mühüm əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı. Cəmil Çiçək ölkəmiz arasında əməkdaşlığın bütün istiqamətlərdə, o cümlədən parlamentlərarası əlaqələr sahəsində də uğurlu inkişaf etdiyini vurğuladı.

Dünyada gedən proseslərdə Türkiyənin fəal rolunu yüksək qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev Azərbaycan-Türkiyə birliyinin regional əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından

əhəmiyyətini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat, ticarət və digər sahələrdə davam edən uğurlu əməkdaşlıq əlaqələrinin bütün regionun inkişafı üçün böyük əhəmiyyət daşıdığını dedi və bu əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsində Türkiyə-Azərbaycan Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının önəmini qeyd etdi. Parlamentlərarası əməkdaşlığın da yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı ölkələrim-

izin bütün beynəlxalq təşkilatlarda bir-birini daim dəstəklədiyini məmnunluqla qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Cəmil Çiçəyin ölkəmizə səfərinin ikitərəfli münasibətlərimizin daha da genişləndirilməsi işinə

xidmət edəcəyinə əminliyini bildirdi. Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin nizama salınması ilə bağlı danışıqlar prosesinin gedişi və bir sıra digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Suriyadakı kürdlər müxalifətə qarşı Onlar bu ölkədə özlərinin birləşmiş «ordusunu» qurur

İraq və Suriyadakı qarışıqlıqlar daha çox həmin dövlətlərdəki kürd yaraqlılarının xeyrinə işləməkdədir.

Lent.az-ın «Habertürk»-ə istinadən məlumatına görə, terrorçu PKK-nın Suriyadakı təmsilçisi kimi tanınan Demokratik Birlik Partiyasının silahlı qanadı «Xalq Müdafiə Birlikləri» İraqın şimalının idarə edən Məsud Bərzaninin Suriyada «Kürd ordusu qurulması» ilə bağlı istəyini qəbul edib.

İraqın Ərbil şəhərində kürd

siyasiləri və yaraqlılarının keçirdiyi «Kürdlərin Ali Şurası»nın toplantısında «kürdlərin yaşadığı bölgələri birlikdə idarəetmə və birləşmiş kürd ordusunun qurulması» məsələsində anlaşılmışdı. Suriya ordusundan qaçaq kürdlər İraqa sığınaraq, oradakı yaraqlılar tərəfindən təlimatlandırılıb. İndi onlar Suriyaya göndərilir.

Suriya Milli Kürd Şurasının üzvü Nuri Birimi deyib ki, bu ölkədəki kürdlər ikinci ən böyük etnik qrupdur: «Biz şura

olaraq, kürdlərin Suriyada ikinci etnik qrup olduğunun qəbul edilməsini və haqlarının tanınmasını tələb edirik. Bu tələbimiz qəbul edilməyənədək müxalifətə qatılmayacağıq.

Ancaq onlar bu tələbimiz qəbul etmədilər. Onlar bizə Əsəd devrildikdən sonra qurulacaq azad parlamentin bu məsələdə qərar verəcəyini söylədilər. Tələbimiz qəbul edilməyənədək biz ora təmsilçi göndərməyə cəyik».

musavat.com

İraqın Şimalındakı kürdlər mərkəzi hakimiyyətlə döyüşür Onlar İraq ordusunun əsgərlərini atəşə tutub, 12 hərbi həlak olub

İraqda mərkəzi hakimiyyətlə Şimali İraqdakı regional kürd hökuməti arasında bir müddətdir davam edən gərginlik dünən axşam silahlı münaqişəyə çevrilib.

A P A - n ı n CNNTürk-ə istinadən verdiyi məlumata görə, Tikrit şəhəri yaxınlığında kürd silahlıları ilə İraq əsgərləri arasında döyüş baş verib. Nəticədə 12 İraq əsgəri və 1 nəfər mülki vətəndaş qətlə yetirilib. Qeyd edək ki, Tikrit mərkəzi hökumətin tabeliyində olan şəhərdir.

CNNTürk-ün məlumatına görə, tərəflərin münaqişəsi iki səbəbdən qaynaqlanır. Bunlardan biri Kerkük şəhəri və ətraf bölgələrdir. Mərkəzi hakimiyyət kürd silahlılarının Kerkük üzərində nəzarəti ələ keçirməsinə

mane olmaq niyyətindədir. Digər səbəb rəsmi Bağdad kürd silahlılarının müstəqil fəaliyyətdən əl çəkərək, niza-

mi ordunun tərkibinə keçmək barədə tələbidir.

Bu problemləri həll etmək üçün baş nazir Nuri əl-Maliki xüsusi təyinatlı «Dəclə qüvvələri»ni yaradır. Onun bu hərəkətinə etiraz edən İraq prezidenti, milliyətçə kürd olan Cəlal Tələbani paytaxtı tərk edərək Süleymaniyyə şəhərinə gedib.

lent.az

Avropa Birliyi Türkiyəni itirə bilər Erdoğan AB-nə 2023-cü ilə kimi vaxt qoyub

"Brüssel və Ankara arasında 2023-cü ilə kimi kompromis əldə olunmasa, Türkiyə Avropa Birliyi ilə üzv olmaq niyyətindən daşınacaq". Bu sözləri Berlinə rəsmi səfərdə olan Türkiyənin baş naziri Rəcəb Tayyib Erdoğan deyib. Səfər çərçivəsində baş nazir alman kansleri Angela Merkelə

de təsdiq edib ki, Cənubi Kiprin təkbaşına Avropa Birliyinə daxil edilməsi böyük səhv olub. Türkiyə nəticələr əldə etməlidir. Avropa Birliyinin mövcud olduğu 50 il ərzində heç bir ölkə bizə göstərilən belə münasibətlə qarşılaşmayıb".

Birgə mətbuat konfransında liderlər Suriya probleminə yanaşmağını keçməyib. Türkiyənin baş naziri ölkəsinə sığınan suriyalı qaçqınlarla bağlı Ankaranın Almaniyanın dəstəyinə ehtiyac duyduğunu açıqlayıb. Qeyd edək ki, Suriyadakı münaqişə ilə əlaqədar 170 min suriyalı sakin Türkiyə ərazisində sığınacaq tapmalı olub.

Bu arada Berlinə baş nazir Erdoğanın Almaniya səfəri ilə bağlı etiraz aksiyası keçirilib. 2500 nəfərin yer aldığı bildirilən aksiyada nümayişçilər Erdoğanı Türkiyəni demokratiyadan uzaqlaşdırmaqda, söz azadlığını və digər insan haqlarını boğmaqda ittiham edib. Aksiyada Türkiyədə yaşayan dini və etnik azlıqlar təşkil edib.

görüşüb. Görüşdən sonra rəsmilər birgə mətbuat konfransında iştirak edib. Angela Merkel, baş nazirə əmin etməyə çalışıb ki, arada olan ziddiyyətlərə baxmayaraq, Avropa Birliyi "vicdanlı" şəkildə Ankara ilə üzlük danışıqlarını davam etdirmək niyyətindədir.

"Biz Şimali Kipr Türk Respublikasını tanıyıyıq, halbuki başqaları bunu təkrarlamır. Xanım Merkel özü

Maliki hökuməti və kürdlər razılığa gəldi

Hər iki tərəf masa üzərində müzakirə apararaq 9 bənddən ibarət razılışma imzalayıb. FaktXeber.com-un verdiyi məlumata görə, İraqda baş nazir Nuri Əl-Maliki hökuməti ilə Regional Kürd Birliyi arasında gərginlik sona çatıb. Hər iki tərəf masa üzərində müzakirə apararaq 9 bənddən ibarət razılışma imzalayıb. Qeyd edək ki, baş nazir Nuri Əl-Malikin Kürd bölgələrinə nəzarət etmək məqsədiylə "Dəclə Əməliyyat Gücü" adı verilən hərbi birlik yaratması, İraqdakı kürdlər tərəfindən etirazla qarşılanmışdı.

Gərginliyin həll edilməsi üçün İraq mərkəzi hökuməti və Regional Kürd Birliyi paytaxt Bağdad şəhərində görüş keçirərək nəhayət razılığa gəlib.

İraq hökuməti ilə kürdlər arasında imzalanan razılışmanın bəndləri belədir: "İxtilaf bölgələrdə ortaq komitələrin vəziyyəti eyni qalacaq, ancaq ortaq iş mexanizmi sürətləndiriləcək. Komitə yığıncaqları, xüsusilə ali komitenin toplantıları ayda bir dəfə keçiriləcək. Yığıncağın yerləri İraq Silahlı Qüvvələri

tərəfindən təyin olunacaq. Razılışma imzalayan tərəflər, ortaq iş komitəsinin qərarlarını və cəzası qəbul edəcək.

Ali Komitəyə səhv məlumat verənlər

qarışıqlıq yaratmaqda ittiham ediləcək.

Gərgin bölgələrdə yaranacaq problemləri dərhal həll etmək üçün təcili olaraq ali komitəyə məlumat verəcək.

İmzalanan razılışmaya hörmət ediləcək və hörmət göstərməyənlər cəzalandırılacaq. Hökumət və kürdlərin bölgədəki qüvvələrinin geri çəkilməsi üçün təcili olaraq plan hazırlanacaq. "Dəclə Əməliyyat Gücü"nin qurulması və Kerkükə polislərin nəzarət etməməsi qərarı yenidən nəzərdən keçiriləcək."

Kürdlər Suriyada muxtariyyət elan etdi

Suriyada kürd muxtariyyəti elan olunub.

Lent.az-ın İTAR-TASS agentliyinə istinadən verdiyi məlumata görə, noyabrın 26-da Şimali İraq Kürdistan Muxtariyyətinin rəhbəri Məsud Bərzaninin vəsiyyəti ilə Ərbildə bir araya gələn Demokratik İttifaq Partiyası və Kürd Milli Şurası birləşmək və federativ dövlət yaratmaq barədə razılığa gəlib.

İkitərəfli razılışmaya görə, bu siyasi təşkilatlar birgə təhlükəsizlik qüvvələri, ordu yaradacaq, sərhəd məntəqələri təşkil edəcək. Bu kürd partiyaları rəsmi

Dəməşqdən Suriya federasiyası daxilində geniş muxtariyyət tələb edib.

Demokratik İttifaq Partiyası və Kürd

Milli Şurası Suriya müxalifətinə münasibətdə isə hələ vahid mövqə sərgiləyə bilmir. Türkiyənin parçalanmasına çalışan PKK terror təşkilatına yaxınlığı ilə seçilən Demokratik İttifaq Partiyası Suriya müxalifəti ilə birliyin qəti əleyhinə çıxır. Kürd Milli Şurası isə bu məsələdə tərəddüd edir. Bununla belə, kürdlərin hər iki təşkilatı Türkiyə və Qəterin Suriyadakı proseslərə müdaxiləsinə qarşıdır.

«Patriot»ların quraşdırılacağı yer bəlləndi

Ona nəzarət və əməliyyat stansiyası Türkiyədə olacaq. Suriyadan gələcəyi ehtimal olunan təhdidlərə qarşı Türkiyənin istədiyi «Patriot» raketdən qorunma sistemi ilə bağlı hərbi planlaşdırma işləri başa çatıb. Lent.az-ın Türkiyə «NTV»-sinə istinadən məlumatına görə, Almaniya iki ədəd «Patriot PAC-3», Hollandiyadan isə bir ədəd «Patriot PAC-2» göndərəcəyi qətiləşdirilib. Bu sistemlər ölkənin Qaziantəp, Malatya və Diyarbakır bölgələrində qurulacaq. Suriyadan Türkiyə sərhədinə 80 km qalmış raketdən qorunma sistemi təhdid hədəfini məhv edəcək. «Patriot»un radarına Almaniyanın Ramstein şəhərində yerləşən NATO Müttəfiq

Hava Qüvvələri Komandanlığı nəzarət edəcək. Əməliyyat və nəzarət stansiyası

Türkiyədə yerləşdiriləcək. Almaniya və Hollandiya parlamentlərini bu məsələyə dair uyğun sənədi gələn həftənin ortalarında təsdiqləyəcəyi nəzərdə tutulub. Dekabrın 9-dan sonra sistemin göndəriləcəyi gözlənilir.

“DİPLOMAT” QƏZETİNİN KÜRD ƏSİLLİ REDAKTORU TAHİR SÜLEYMANDAN AÇIQLAMALAR

Tahir Süleyman: “Kürd xalqı tarixən hər zaman çətin günlərdə azərbaycan xalqının sınıanmış qardaşı, dostu və dayağı-köməyi olub. Xalqımız bunu Qarabağ savaşında da, qəhrəmancasına döyüşərək isbat etmişdir.

Rusiyanın Azərbaycana təzyiqləri sırasında milli azlıqlar faktorundan yararlanıb separatizmi alovlandırmaq niyyətinin olduğu haqda son vaxtlar mediada informasiyalar yayılmaqdadır. Azərbaycanda yaşayan milli azlıqlardan biri də kürdlərdir. Lakin Rusiyanın separatizmi alovlandırmaq planları barədə yayılan məlumatlarda kürdlərin adı çəkilir.

Bu mövzuda “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında Azərbaycanda kürd dilində çap olunan “Diplomat” qəzetinin baş redaktoru, kürd əsilli Tahir Süleyman bildirdi ki, Rusiyanın

kürdlərdən öz məqsədi üçün istifadə etməsi qeyri-mümkündür. Məhz bunu Moskva yaxşı bildiyi üçün yayılan informasiyalarda kürd amilinin adı hallanmır: “Azərbaycan kürdləri ilə bağlı Rusiyadan və digər ölkələrdən hərden bizə yazırlar ki, niyə susmusunuz, niyə dillənmirsiniz.

Bir sıra dövlətlərin ölkəmizdə separatizmi alovlandırmaq istəyində olduqları bizə yazılan və göndərilən bu cür ismarıqlardan da görünür. Lakin mən onlara cavab verirəm ki, Azərbaycan dövləti həm Azərbaycan türklərinin, həm kürdlərin, həm də burada

yaşayan digər millətlərin vahid vətənidir. Kürdlər ərazi bütövlüyü uğrunda savaşıqları, canlarını verdikləri Azərbaycanın bütövlüyünü, inkişafını, problemlərdən uzaq olmasını istəyir. Azərbaycanda kürdlərlə Azərbaycan türkləri arasında münafişə olduğunu təsdiq edən bir dəne də olsun tarixdə fakt yoxdur. Bu gün Azərbaycan dövləti bütün azsaylı xalqlar kimi kürd xalqına heç bir ayrı-seçkilik etmir, kürd xalqının da adət-ənənəsini, milli mənsubiyyətini tanıyır, hörmətlə yanaşır. Biz də Azərbaycan dövlətinin maraqlarına

zərər qədər zərər gətirəcək addım atmırıq. Azərbaycanda kürdlərin kiminsə fitvasına getməsi mümkün deyil. Əksinə, kimlərsə Azərbaycanın maraqlarına, suverenliyinə zədə ola bilən hərəkətlərə yol versə, kürdlər ona qarşı çıxacaq, dövlətimizin sarsılmasına imkan verməyəcəyik.

T.Süleyman onu da açıqladı ki, bir ildən artıqdır

Azərbaycan Kürdlərinin İctimai-Siyasi Birliyinin nizamnaməsi hazırdır. Lakin hələ ki rəsmi elan edilməyib: “Qardaş Türkiyədəki proseslərin normallaşmasını, indi isə Azərbaycanda separatizm söhbətlərinin aradan qalxmasını gözləyirik.

Çünki indiki vaxtda biz belə bir qurumu yaratdığımızı rəsmi elan etsək, bəziləri yanlış qənaətə gələrlər, düşünərlər ki, bunun da Rusiya ilə əlaqəsi var.

Biz birliyi rəsmi elan etdikdən və qeydiyyatdan aldıqdan sonra Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğala məruz qaldığını, Ermənistanın təkəcə Azərbaycan türklərinə deyil, kürdlərə də düşmən olduğunu faktlarla bütün dünyadakı kürdlərə çatdıracağıq. Ermənilər Azərbaycana qarşı işğalçılıq hərəkətlərində kürdlərə qarşı da amansızlıq ediblər”.

Etibar SEYİDAĞA

Çuvaş Respublikasında Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyi münasibəti ilə tədbirlər keçirilib

Rusiyanın Çuvaş Respublikasının paytaxtı Çebaksar şəhərində dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyi münasibəti ilə tədbirlər silsiləsi təşkil edilib.

APA-nın Moskva müxbirinin məlumatına görə, Azərbaycan Respublikası Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsi, Ümumrusiya

səviyyəsində deyil, hökumətlər arasında sazişlər imzalanaraq fəaliyyət çevrəsini daha da genişləndirməlidir. Belə tədbirlər iki ölkənin əlaqələrinin inkişafına təkan olacaq”.

Diaspora iş üzrə dövlət komitəsində şöbə müdiri Rizvan Əliyev isə səmimi qarşılaşmaya görə Çuvaş Respublikasının hökumət nümayəndələrinə təşək-

haqqında məlumat verib. Təşkilatın Rusiyanın 70 yaxın regionunda fəaliyyət göstərdiyini, məqsədin qürbət ölkədə yaşayan soydaşlarımızın birləşməsi, vəzifənin azərbaycanlıların Rusiya cəmiyyətinə inteqrasiyası ilə yanaşı, Azərbaycan tarixinin, mədəniyyətinin, dilinin təbliği olduğunu bildirib.

İkinci görüş isə ÜAK-ın yerli nümayəndəliyinin üzvləri ilə baş tutub. Tədbiri açan Çuvaş Mədəniyyət Nazirliyinin millətlərarası əlaqələr şöbəsinin müdiri Mixail Krasnov Rusiya federasiyasının bu vilayətində 128 xalqın nümayəndəsinin yaşadığını bildirdi. Azərbaycan diasporundan danışan şöbə müdiri həmyerlilərimizin şəhərdə ən aktiv cəmiyyət olduğunu və ölkənin həm sosial, həm də iqtisadi həyatında yaxından iştirak etdiklərini söyləyib: “Bu diyarda 1000-ə yaxın azərbaycanlının rəsmi qeydiyyatdan keçib, ümumən isə 3000 minə yaxın azərbaycanlı burada yaşayır”. Üç gün davam edən tədbirin növbəti günü Azərbaycan nümayəndə heyəti 2004-cü ildə Azərbaycanın dahi şairi Nizami Gəncəvinin Çuvaş Respublikasının paytaxtı Çebaksar şəhərində ucaldılmış abidəsi önünə çiçəklər düzülüb. Tədbirlər silsiləsinin sonunda Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyi ilə əlaqədar konsert proqramı təşkil edilib.

Azərbaycan Konqresi və konqresin yerli nümayəndəliyinin dəstəyi ilə təşkil olunan tədbirdə Azərbaycandan geniş tərkibli nümayəndə heyəti ilə yanaşı, ÜAK-ın Moskva nümayəndəliyi və Rusiyanın müxtəlif regionlarının diaspora sədləri iştirak ediblər.

Çuvaş Respublikasının Dövlət Şurasında keçirilən ilk tədbirdə çıxış edən şuranın sədri Yuriy Papov Azərbaycan diasporunun şəhərdə fəaliyyətindən razı olduğunu bildirdi: “Azərbaycanla Çuvaş Respublikaları təkəcə diaspora

kürünü bildirib: “Azərbaycanlıların bu regionda etnik zəmində heç bir problemi yoxdur”. R. Əliyev Azərbaycan ilə Çuvaş Respublikası arasında əlaqələri daha da dərinləşdirmək üçün bir sıra konkret təkliflər (Azərbaycanın İctimai Televiziyası ilə Çuvaş dövlət televiziyasında canlı efirin təşkili, mədəniyyət xadimlərinin qarşılıqlı fikir mübadiləsi və s.) də irəli sürüb.

ÜAK-ın icraçı direktorunun müavini, Nemət Nağdəliyev çıxışında Çuvaş Respublikasının hökumət nümayəndələrinə ÜAK

"Savaş Çıksa da Çıkmasa da Kürdistan Kurulacaktır"

Bakin ben Irak'ın bütünlüğünden yanayım. Bana kalsa Irak bölünmesin. Ama gerçekçi olalım. Savaş

da çıksa, barış da olsa Kürdistan kurulacaktır. Çağın dayatması böyle. Bunu Irak yönetimi de Bağdat'tan bağımsız Iraklı Şii merciler de biliyor. Hatta İran'da biliyor... Muharrem ayı etkinlikleri kapsamında İran, Irak, Lübnan, Pakistan, Afganistan gibi ülkelerin politikacı ve ilahiyatçıları Türkiye'deydi. Yayın Kurulu'ndan bir arkadaşımız ile beraberindeki stajyer gençlerden oluşan Nasname ekibi, Irak ve İran'dan gelen isimlerle genelde Kürdistan, özelde Kerkük konusunu konuştu. Nasname ekibinin yaptığı söyleşilerde (Suriye ile ilgili görüşlerini daha sonra aktarmak üzere) Irak ve İranlı yetkililerin Kürdistan ve Kerkük meselesindeki görüşlerini olduğu gibi, kelimesine dokunmadan okuyucularımıza sunuyoruz.

Kürd/Kürdistan meselesinde işgalci devlet yetkilileri kadar söz konusu devletlerin siyaset bilimcileri, dini kişilikleri, aydın, yazarları v.s. insanların da ne düşündüğü ve biz-

leri nasıl gördükleri önemlidir kuşkusuz.

Ortadoğu'da din/siyaset ilişkisi

si/içişliliği ve din adamlarının siyaset üzerindeki etkileri dikkate alındığında, arkadaşlarımızın dini şahsiyetlerle yaptıkları görüşmeler çok önemli tespitleri ve görüşleri kapsıyor.

Nasname ekibi, Muharrem ayı etkinliklerinin bir katılımcısı, gözlemcisi ve aynı zamanda da siyasi alanda nabız tutmaya çalışan gazetecileriydi. Bu nedenle klasik röportaj formatından ziyade, sohbet havasının baskın olduğu söyleşiler ortaya çıktı. Bu anlamlı çalışmayı okuyucularımızla paylaşırken, haberin ortaya çıkmasında emeği geçen arkadaşlarımıza da teşekkür ediyoruz; özellikle genç stajyer gazeteci arkadaşlarımıza... **Nasname**

Şok: Atatürk de zəhərlənərək öldürülüb

Türkiyə edib. Türkiyənin 24 TV Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün də zəhərlənərək öldürüldüyü iddia edilib. “OLAYLAR”-ın Türkiyə mətbuatına istinadən verdiyi xəbərə görə, belə bir iddia ilə jurnalist Yiğit Bulud çıxış

kanalında efirə gedən proqramda belə bir iddia ilə çıxış edən Bulud deyib ki, milləti və xalqının gələcəyi üçün çalışan bütün türk imperatorları, eləcə də prezidentləri məhz bu yolla aradan götürülüb: “Atatürkü də məhz bu səbəbdən zəhərlədilər”.

Demirtaş: Birliğimiz her şeyden daha önemlidir

Demirtaş, "Bizim birliğimiz her şeyden daha önemlidir. 9 milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılrsa ne olur" diye konuştu. Avustralya'da temaslarda bulunan BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, dokunulmazlıkların kaldırılması durumunda suçlandıkları konuları hakim huzurunda da savunmaya devam edeceklerini belirterek ekledi: "Onlar da savunabilecekler mi? Evet hırsızlık yaptık yine yaparız diyebilecekler mi?" Avustralya'nın Sydney kentinde, BDP ile dayanışma gecesi düzenlendi. Geceye, BDP Eş Başkanı Selahattin Demirtaş, Avustralya İşçi Partisi ve Liberal Parti'den milletvekilleri yanı sıra, Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK), Kürdistan Demokratik Partisi (PDK), İran Kürdistan Demokratik Partisi (I-KDP), İran Komünist Partisi (Komela), Kürdistan Devrimciler Derneği (Doğu Kürdistan) ile Türkiyeli devrimci ve demokratik kitle örgütlerinin

temsilcileri katıldı. Kürdistan'ın dört parçasından Kürdistanlıların ve Türkiyelilerin yoğun ilgi gösterdiği dayanışma gecesi, sanatçı Xanemir'in seslendirdiği Ey Raqip marşı eşliğinde Kürtçe ve Türkçe seslendirdiği şarkılarla kitleyi coştururken. Oraner'in, dinleti sonunda seslendirdiği 'İro Çerxa Şoreşe' şarkısına salonu dolduran kitle hep birlikte ayakta eşlik etti.

yapılan saygı duruşu ile başladı. Ardından Doğu Kürdistan'dan erbane virtüözü Mustafa Karami ve arkadaşları kısa bir dinleti sundular. Geceye katılan sanatçı Çetin Oraner

Sanatçı Oraner ardından BDP Eş Başkanı Selahattin Demirtaş bir konuşma yaptı. Konuşmasına halkı Kürtçe selamlayarak başlayan Demirtaş, BDP'nin sembolü olan

meşe ağacının anlamından yola çıkarak, geldikleri gelenekte kapatılan partilerin tarihçesini anlattıktan sonra KCK adı altında kendilerinin baş hedef yapıldığı siyasi soykırım operasyonlarına değindi.

Geçmişte parti kapatma ile Kürt halkının sessini kesmeye çalışanların bu kez, sayıları 8 binden fazla olan BDP'li milletvekili, belediye başkanı, yönetici ve üye yanısıra, insan hakları savunucu, avukat ve gazeteciyi tutuklayarak sonuç almaya çalıştığına dikkat çekti.

Demirtaş, "Uluslararası tepkilerden çekinen AKP hükümeti 'BDP'yi kapatmayalım ama çalışanlarını tutuklayıp içeriye atalım, mümkünse artık devlet kapatmasın Kürtler kendileri kapsatsın" düşüncesindedir" dedi. Sözlerine Türk Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından yeniden gündeme getirilen BDP'li milletvekilleriyle ilgili fevlekeler ve milletvekilliklerin düşürülmesiyle ilgili hazırlıklarla devam eden Demirtaş, bütün milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasını istedi. Demirtaş şunları söyledi: "Mecliste 850 tane fevleke var, 750'ye yakın fevleke bizimle ilgilidir. Biz de diyoruz ki

evet gelin dokunulmazlıkları kaldıralım, bütün milletvekillerinin dokunulmazlıkları kaldırılrsın. Bizler hakim huzuruna çıktığımızda suçlandığımız konuları savunmaya devam edeceğiz, onlar da savunabilecekler mi? Evet hırsızlık yaptık yine yaparız diyebilecekler mi?" "Rojava'da (Batı Kürdistan) halk kendini yönetmektedir, Güney Kürdistan'da devletimiz var, Rojhilat'ta da (Doğu Kürdistan) yakında inşallah" diyen Demirtaş, "Bizim birliğimiz her şeyden daha önemlidir. 9 milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılrsa ne olur" diye konuştu. Kürtlerin birlik ve ittifaklarının günümüzde her şeyden daha önemli olduğunu söyleyen Demirtaş'ın 'Birliğimizi daha da güçlendirelim, küçük ayrılıklar, küskünlükler, kırgınlıklar tarihi bir dönemeçteyken bir yana bırakılmalıdır.

Bu yüzyıl Kürtlerin yüzyılı olacaktır" sözleri coşkuyla ve sloganlarla karşılandı. BDP ile dayanışma gecesi Demirtaş'ın konuşmasından sonra sanatçı Eylem'in seslendirdiği Zazaki ve Kurmanci şarkılar ardından davul zurna eşliğinde çekilen halaylarla son buldu.

Semra Zerikî-ANF

AXÎNA LICÊ

Pirtûka axîn û nalîna Licê, pirtûkeke piralî ya derbarê navçeya Licê de ye. Kurdên runîştvanên Licê ji destê dewleta dagirker a kemalist gelek zilm, tehdâ û zordariya dewletê dîtine. Ji sala serhildana 1925-an a di

distanê, çûne rojhilatê Kurdistanê û çûne binxetê (başurê biçûk ê Kurdistanê). Licîyan tim piştgiriya serhildan û şerê çekdarî yên rojhilatê Kurdistanê û başurê Kurdistanê kirine. Licîyan çek û silah, demançe û tîfing,

têkilî danîne. Pirtûkên Cigerxwîn cara pêşî Licîyan ji binxetê anîne bakurê Kurdistanê. Liceyî ji dema serhildana Şêx Saîdê nemir ta îro welatparêz bûne û ji bo rizgariya welat têkoşiyane.

Hem di dema serhildana Şêx Saîdê nemir de û hem di dema têkoşîna netewî û demokratîk ya salên 1975 û 1980-yî de û hem jî di dema şerê çekdarî ya bistûheft salan de Licê bûye weke navendeke serhildan û berxwedanê. Lewre jî di nav hebûna ewqas navçeyên bakurê Kurdistanê de dewleta dagirker a kemalist navçaya Licê şewitand.

Ji hêla siyasî ve jî cihê navçeya Licê ya taybet heye. Gelek serok û sekreterên partî û rêxistinên kurd bi eslê xwe Liceyî ne. Kovara siyasî ya îlegal ku navê wê

bû. Şoreşger û welatparêzên kurd bi makîna teksîrê ya Sawcî belavokên îlegal çap dikirin.

Di vê pirtûkê de behsa berxwedana li hember zilm û zorê, hinek bûyerên ku li Licê qewimîne, mîrxasî û jîrtiya Licîyan, bi şêweyê herikbar hatiye qalkirin. Herweha serpêhatiya hinek çekdarên serhildêr yên dema serhilda Şêx Saîdê nemir û yên dema şerê bistûheft salan jî hatiye ravekirin. Bûyerên ku di vê pirtûkê de hatine qalkirin bi tevahî rast in. Ev berhemê sosyal realist e. Bîranîn û serpêhatiyên ku hatine pêşkêşkirin realist in. Ev pirtûk bi stîla vegotinê hatiye nivîsîn û herweha bi teknîk û metoda şêweya bîranînê hatiye afirandin. Bi teknîk û stîla sosyal realîzmê û bi metoda vegotinê berhemê edebî hatiye pêkanîn.

Sosyal realîzm rastiya civakê rave dike. Berhemên bîranînê û serpêhatiyên ku têde bi şêweya vegotinê têne qalkirin rasteqîn in û lewre jî di edebiyatê de ev cure berhem ciheke girîng digrin. Em bawer in ku ev pirtûka axîn û nalîna Licê de di nav berhemên edebiyata kurdî de cihê xwe ê giranbiha bigre. Lokman polat dibêje "Ez wekî Licîyîyekî şad û bextiyarim ku min vê pirtûkê nivîsî pêşkêşê xwendevanên kurd kire." Bi hêviya ku xwendevan bi dilxweşî pirtûkê bixwînin.

Weşanên Helwest

Mastura Ardalanî nivîskara Goranî bû

Divê Mastura Ardalanî weke nivîskara Goranî bihête navandin û pejirandin. Goranî yanî Hewramanî nêzikî zazakî ye û xwediyê mîraseke kevnare ye. Mîras awêjeya Goranî mirovahî bi xwe ye

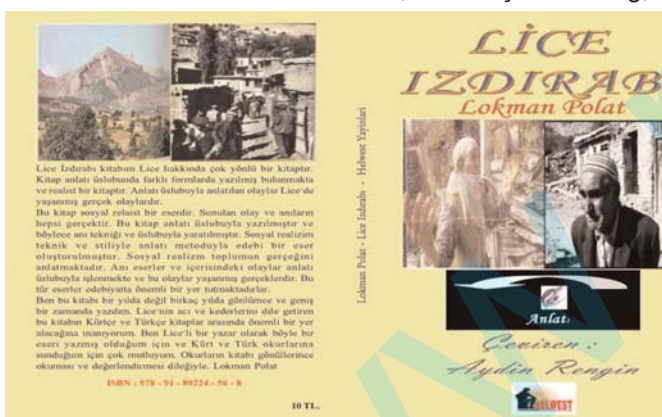
û divê ev mîras wenda nebe. Heger ev mîras wenda bibe, hingê mirovahîyek... Divê Mastura Ardalanî weke nivîskara Goranî bihête navandin û nivîsandin. Goranî yanî Hewramanî nêzikî zazakî ye û xwediyê mîraseke mezin e. Mîras wêjeya Goranî mirovahî bi xwe û divê ev mîras wenda nebe. Heger ev mîras wenda bibe, hingê mirovahîyê wenda dibe, mala minê. Kurdên Soranî dikin malê xwe û kurdên kurmancî jî dikin malê xwe. Berî Soranî û kurmancî Goranî (Hewramanî) û Lurî hebû. Baba Tahîrê Ekbatanî bi Lurî dinivîsand. Mastura Ardalanî (1805-1848) nivîskar û helbestvan (poet) bû. Ew li bajarê Sananday ji dayîka xwe bûye. Ew ji malbateke aristokrat bû û herwisî jî endama dadg

eha Ardalanê bû. Paşê derbasî Sulaymaniyê dibe û li wir dijî, heta mirinê li Sulaymaniyê dijî. Mastura li bavê xwe fêrî Goranî (nêzikî zazakî ye) dibe û bi Goranî dinivîsîne. Navê bavê Mastura Ardalanî Abolhasen Beg Qadirî bû.

Navê mêrê wê Khasraw Xanî (Khani) bû û bavê wê, ew mirovekî leşkerî û serokê herêma xwe bû. Mastura Ardalanî gelekî pirtûkên helbestvanî (poesî) dîrokî û wêjeyî bi goranî û farisî nivîsîne. Mastura Ardalanî bi taybetî bi Hewramanî (Goranî) dinivîsand û ji bilî Hewramanî jî, bi farisî jî dinivîsand. Mastura Ardalanî xwediyê dema xwe bû, ji ber hingê jî, mora xwe li dîrokê xist û hêjahiyên nû li edebiyata dinyayê zêde kir. Dadgeha Ardalanî bîryar wergirt ku edebiyat bi Goranî were weşandin çapkirin û weşandin

Maruf Yilmaz

bin pêşewatiya Şêx Saîdê nemir û virve dewleta kemalist li bakurê Kurdistanê û bi taybetî jî li Licê siyaseteke hovane, zilimkar û barbar meşandiyê.

Licê naşibe tu navçeyê Kurdistanê. Hinek xisûsiyetên taybet yên Licê û Licîyan hene ku li navçeyên din ev xisûsiyet tunin. Di dîroka bakurê Kurdistanê de cihê herî girîng, navçeya herî navdar Licê ye. Ji berê ve herdem têkiliya Licê bi hersê perçeyên Kurdistanê re hebûye. Çûyin û hatina Licîyan ji perçeyên din qut nebûye. Qaçaxgerên Liceyî tîfingên wan li milê wan, li hespên xwe siwar bûne û çûna başurê Kur-

fişek birine başurê Kurdistanê li wir firotine û ji wir cixare, çaya qaçax, pelê

cixarê kirîne û anîne. Çûne rojhilatê Kurdistanê çek û fişek birine û ji wir afyon û singer kirîne û anîne. Yanî Licîyan bi riya qaçaxgeriyê bi perçeyên Kurdistanê re

"Xebat" bû li Licê derdiket. Hêza çekdar kongra xwe ya damezrandinê li gundê Licê çêkir. Adliya Licê biroj jî dewletê re û bişev jî di xizmeta kurdperweran de

Nəriman
Əyyub

RÜBAILƏR

Nanəcib, yaramaz olan hər insan,
Nəzarətsizlikdən yaranır hər an.
Uşağı buraxsan başlı-başına,
Pozulacaq olacaqdır bivicdan.

Atın cilovunu bərk tutmadınsa,
O harınlaşacaq, qudurğan qıssa.
İnsan da at kimi "olsa cilovsuz",
Elə iş görəcək, düşsən yasa.

Sanma ki, alimin övladı alim
Olacaq, inanma, boş olarsa him.
Yoldaşlıq etdiyi yaramaz olsa,
O da pozulacaq, olsa da hakim.

Bəzən tərbiyəli olan bir kəsin,
Tərbiyəsiz övlad kəsir nəfəsin.
Nə qədər eyləyir tərbiyələnmir,
Hirsindən tapdayır ancaq kölgəsin.

Rəqibin qanmazsa, yorma özünü,
Havayı xərcləmə yaxşı sözünü.
Faydası yox, təsir etməz qanmaza,
Boşdur, beləsindən tez çək gözünü.

Mən belə görmüşəm olan nadanı,
Nə qədər eyləsən qaynamır qanı.
Daşer daş kimidir, düzəlmir heç an,
Düzəltmək çətindi vəhşi insanı.

Nə söyləsən ona, söz qanan deyil,
Gündəlik danlasan utanan deyil.
Heç özünü yorma, ay Milli Nəriman,
Yandırsan yaş odun, o yanan deyil.

Şair qəhərlənmə, belədir hər an,
Heç bir zaman olmayıbdır utanan.
Bir daha özünü yorma, yorulma,
Onu yaradıbdır belə, Yaradan.

A zalım, bu qədər incitmə məni,
İncitmə heç zaman səni sevnəni.
Bəlkə məndən sənə söz qandırırılar,
Eşitmə boşuna hər söz deyənə.

Səni sevidiyimi sən ki, görürsən,
Baxışından hissiyyatı dərirəsən.
Sevmərəm başqanı inan əzizim,
İncidə-incidə cəfa verirsən.

Nə üçün tərəddüd edirsən gündə?
Sevən sevidiyini sarsıtmaz sində.
Mənə qarşı gündə soyuduğunçün,
Ona görə baxıb soyuyuram mən də.

Baxıb dodaq altından hərədən gülürsən,
Mənə qarşı gözlerini silirsən.
Baxdıqca ürəyimi tamam əzilir,
Sanki ürəyimi onda dəlirsən.

Dəldikcə incidir məni a zalım,
Dərhalca pozulur mənim əhvalım.
Yaramı yandırma yanırım axı,
İcazə ver sənə qoynunda qalım.

Qoynun bir cənnətdi, gözəldi boyu,
Eyləmək istərəm orada toyu.
Gündəlik sevməyim çıxmır yadımdan,
Nə mən soyuyuram, nə də sən soyu.

Gündə sallanırsan gözüm önündə,
Baxıb odlanıram mən yazıq bəndə.
Naz eyləyib məni dindirən kimi,
Onda sənə kimi edirəm mən də.

Bu qədər naz etmə, naz nəyə lazım,
Dərdimi nə qədər vərəqə yazım?
Gündəlik yazsam da dərdim azalmır,
Nə dərdim azalır, nə də avazım.

Sevgi sevən insan sevir öncə,
Sevgisini sevir o incə-incə.
O sevgini ancaq qəbir soyudar,
Sevgi əbədidir, o, ölməz mənəcə.

Məndə ki, olmuşam sevgi qozbeli,
İstər ağıllı de, istərsə dəli.
Səni mən sevcəm ölənə kimi,
Tək məni aparar sevginin seli.

Gəl məni incitmə, gözəlim gözəl,
Belə gözəl idin əvvəldən əzəl.
Qəlbim istəyənlə gəl əməl eylə,
İstərəm mənəncün olasan özəl.

Özəlləşdirdilər bizim dünyanı,
Xaraba qoydular bütün cahanı.
Hamı yoldaş idi, bərabər idi,
Bərabərlik yüksəldirdi insanı.

İndi biri yeyir, on beşi baxır,
Baxanın gözündən qanlı yaş axır.
Baxsan ədalətsiz olan dünyaya,
Onda səni hər şey yandırır, yaxır.

Deyirlər gözəldir indi Bakımız,
Gözəllik olsa da, yoxdur səkimiz.
Binalar tikilib divar-divara,
Ağırlaşır gündə Bakı yükümüz.

Min fazi yığılıb Bakıya maşın,
İtib yoxa çıxıb keçmiş yoldaşın.
Qarabağda atı çapa bilmirəm,
Verilib yadlara torpağın, daşın.

Dağıdır yurdumu vəhşi erməni,
Bu hal gündəlikdə incidir məni.
Avropaya gündə ümid edirik,
Vermişik yadlara gözəl Vətəni.

Uludan Qarabağ bağça-bağımdı,
Cavansirdən qalan o oylağım.
Ermənilər ora yiyələndir,
Onu məhv etməyə olan çağımdı.

Məhv etmək lazımdır alçaq yağını,
Azad edək gözəl Dəlidağını.
Soltanbəy, Kürdoğlu qınayır bizi,
Qıraq erməninin bütün sağını.

Zarın qızılları daşınır gündə,
Nələr olacaqdır bilinmir öndə.
Məhv edək Andranik nəvələrini,
Qalması bir nəfər onlar Vətəndə.

Sərəncam verəndə Komandanımız,
Hücumdan bir nəfər qalması yalnız.
Birləşsin Vətəncün vuruşsun hamı,
Görsün gücümüzü vətənsiz qansız.

İnsana Allahın qəzəbi tutub,
Dünyanın yarısı əyilib, batıb.
Görünürki, qəzəblənib Tanrımız,
Nanəcib olanlar Vətəni satıb.

İşsiz yoxsulları saymır harınlar,
Müftə yığışdıran yekəqarınlar.
Artıq harınlığa dözməyir insan,
Məhv olur fikirdən nə qədər canlar.

Bir qurun dağıdır varı-dövləti,
Vecinə almayırsan kasıbı qəti.
Olan harınlaşma həddini aşıb,
Əsəbilik, infakt qırır milləti.

Bazar bahalaşmış hər şey bahadır,
Cibi dolu insan sən əjdahadır.
Vecinə deyildir baha olsa da,
Evi dollar ilə dolan kahadır.

Gözümün önündə yığır sərvəti,
Vecinə almayırsan yoxsul milləti.
Sanki babasından qalıb bu sərvət,
Saymır doğruluğu və həqiqəti.

"Həqiqət cibində pul olandadı",
Vətənoğlu deyib, ruhu sonadı.
Bəhmən yaxşı deyib bu həqiqəti,
Rəhmət olsun ona, öz haqqındadı.

Heç nə düşünməyir o azan insan,
Sanmır pak doğulub ilkin anadan.
İndisə bulanır çirkli pul ilə,
Qanmaza çevrilib həmin o nadan.

Tariyel
Kuskün

YATMA OYAN, QALX AYAĞA, MİLLƏT OY

Vətənimiz parçalanıb dağıldı,
Dərd içindən dərd gücərib doğuldu.
Həyatımız başdan- başa nağıldı,
Vətən dağı dərd boxcamdı aman oy,
Bizə yaman qənim oldu zaman oy.

Xocalıdan axan qanlar silinmir,
Cəbrayılın harda qalıb bilinmir,
Qubadlımın Nəbi nəslə görünür,
Cavansirim, Qoç Koroğlum, Nəbim oy,
Görən yoxmu, indi belə əmim oy.

Fizuli, Zəngilan, Cəbrayıl hanı,
Görən kim siləcək tökülən qanı.
Ey millət özünü, özünü tanı,

Yatma oyan, qalx ayağa millət oy,
Bədi yetər çəkdiyimiz zillət oy.

Ağdamın ağ bəxdi qaraya döndü,
Günahsız Vətənin ocağı söndü,
Qürurlu millətin qüruru sındı,
Allah, yoxmu bu dərdlərə çaran oy,
Haqsız yara, sının yaran, yaran oy.

Ümüdümüz günü-gündən nazilir,
Kür Arazə həsrət-həsrət süzülür.
Heç bilmirəm bu dərd necə dözülmür,
Yüz illərlə qan gölündə üzdüy oy,
Axı niyə bu dərdlərə dözdüy oy.

Düşmənlərin niyə başı əzilmir,
Kədər bədəsinə sevinc süzülür,
Dərdin düycəsindən həsrət çözülmür,
Dərələydim, çözülməyən düycəm oy,
Təbrizim oy, Zəngəzurum, Göyçəm oy.

Dərdin xırmanında üyünür dənim,
Dünyanı bürüdü dumanım, çənim.
Kuskünəm, tafdandır şərəfim, mənim,
Dəlidağda əlsiz qalan daşam oy,
Qanadları dibdən sınımış quşam oy,
Laçınım oy, Kəbəcərim, Şuşam oy!

TARIYEL KÜSKÜN 25.02.2012.

ÊY KURD.

Qedera te derbaz dibe bê wate,
Jîyanêda dilê te ne rehetê,
Bî yekbûnê yekser rabe raweste,
Hemberî zulm û înkara bi çete.

Te Tu dera qebûl nakin bê warî,
Kuda diçî serbest nîni stûxarî,
Her kîvî jî nay pêş cava tucarî,
Vê rewşêda pêşeroj jî tim tarî.

Tu alt bike vê cîhana bi şiddet,
Ava bike jîyaneke bi rûmet,
Tu alt bike vê jîyana bi minet,
Tu jî bijî jîyanek bi sîyanet.

Heya ku xelqperestî bê niştmanî,
Jîyanêda tê birizî erzanî,
Pêş cîhanê bê fehmî û nezanî,
Vê rewşêda gelo kêra lazimî
ÊY KURD.....???

25 .05.2012.

Êy mirovên vê dune.

Êy mirovên vê dunê,
Dest berdin ji kîn, şera,

Dur herin hun ji kîn ê,
Wekhev bijîn bi hevra.

Hevra bibin pişt, teyax,
Hevdu nekin belengaz,
Mafa nekin teng, yasax,
Bijîn kubar serfiraz.

Hevra bibin xûşk bira,
Dest bidin destê hevda,
Rê nedin hov kujera,
Hilşînin xwîna evda.

Cavê we qe nebîne,
Mirov kuştin û xwîne,
Xirav nekin vê dunê,
Unda nekin evîne.

Dunya mala hemûyan,
Bese hev bikin cuda,
Zulmê hingavt ev cîhan,
Hev nekin înkara, unda.

Ev çi top, tang û cekin,
Bese hevra şer nekin,
Ji zulm zorê vekişin,
Dijî hevdu nemeşin.

Nehêlin biqewmin şer.
Mirov nejin derbeder,
Dunya me dikin par- par,
Nava hevda koledar.

Ey mirovên dunyayê,
Hevra nekin şin, wayê,
Sinora bese rakin,
Hevra werên tim rayê.

Mirov hemû birane,
Zulm û zor çirane.

Bê aşîti ev cîhan,
Tar û mare wêrane.

Rê nedin kujer, hovan,
Ku bukujin mirovan.
Bi wekhevî, biratî,
Hevra bidin silavan.

Yên mirovahiyê der,
Kesan dikin ji çi der.
Dunya kirin beş, sînor,
Yên bê wîcdan û rêder.

Dunya mezin bê bin ser,
Kirin par-par yê xweser,
Wanra cîhan tim tenge,
Gela dikin penober.

Dunya rengn cindîye,
Kî nezane gundîye,
Qurne, dewran tîn dicin,
Ew tim nûye zindîye.

Her kes tê wedelîye,
Ji derda ne xalîye,
Emrek tîra me nake,
Em çi dikin nivcîye.

Êy mirov deme rave,
Dunya me xirav dive,
Dijî pîsyê bisene,
Dunya bi te yê şênve.

Kî naha paşda mave,
Qismetê wî tim xave,
Ku tu herî demêra
Ser te her tim yê tav ve.

WEKÎ WABE, WÊ ÇA BİBE HALÊ MÎN ?

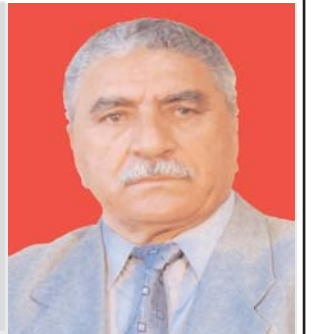
13 meha Tebaxêye. Li peytextê dewleta Yewnanistanê bajarê Atınayê da meşa olîmpiyada havînê tê derbaz kirinê. Spîkêr navê dewletên ku bûne beşdarvanên olîmpiyadayê bi dengê gelekî zîz elam dike. Ez nav wan nava da rastî navê gelê xwe û welatê xwe nayê. Nav xemên pir giran da, vê helbesta xwe dinivîsim.

Nav nava da çima tune navê me?
Nav ala da namilmile ala me?
Bû çem, kanî, kişya, kişya, xwîna me,
Dinya kere, ew nabihê dengê me.
Wekî wa be, wê ça bibe halê me?

Me mîrxas dan, nehat holê navê me,
Parek cihan xemilî bi ulmê me.
Koş û sera bilind bûn bi keda me,
Sêfîl, sêwî dîsa mane lawên me.
Wekî wa be, wê ça bibe halê me?

Rebbê jorîn qebûl nake dîleka me,
Nişa rehmê nake dilê neyarêd me.

Barîyê Bala

Zulma giran timê dike ew para me,
Berf, teyrokê dibarîne her gav ser me,
Wekî wabe, wê ça bibe halê me?

Kesên xêrxaz, werin rehmê hûn li me,
Kesek nema kole, bêzar, xêynî me.
Bêjin bila xwînrêj bidin heqê me.
Wekî medin, yasax bikin heyra me,
Emê wana bixenqîn destê xwe,
Em nahêlin, wa bimîne halê me,
Em nahêlin, wa bimîne rewşa me.

Kesên Dest Li Me Bide Dê Tune Bibe

Ji Hasip Kaplan bersiva destlêneyên hat.

Ji Parlementerê BDPê yê Şirnexê Hasip Kaplan ji Serokwezîr re bersiva destlêneyên hat: "Xwezî kesê li me doza destlêneyên vekirî, fezlekeya wî yê dizîtiyê, sixtekariyê û ji ber bêrêtiya di îhaleyê de tinebûna. Parlementerê BDPê Hasip Kaplan, Dax-

uyaniya Serokwezîr Recep Tayyip Erdogan ku beriya

gera Îspanya kirî, bersivand. Hasip Kaplan wiha axivî: Destlêneyên ku dê were rakirin jixwe tine ne, di rêveberiyê de ferasetek heye ew jî, yê tayînbûne li ser bijartiyên dibîne. Ger li pişt me îradeya gel ku me hilbijartiyê û hêza wê tinebûya, nedihîştin em yek saniye nefes bistînin.

Doza Madimak cardin tê rojevê

Gaveke girîng hatê avêtin. Gaveke girîng hatê avêtin. Qetliyama madimakê ku 37 kes jiyana xwe li sîvasê wî wînd kir, tê vekolandin.

Serokkomar Abdullah Gül, ji bo qetliyama madimakê were lêkolîn kirin wezîfe da sazîya ceribandina Dewletê. Di daxuyanîya ku li qesrê hatê dayîn de, bal kişandin facîyayên ku di sala 1993' de 37 kesan

jîyana xwe wînd kirin. Bandora qetliyamê li her aliyên ku wan eleqeder dikin de bi deng bû. Hewceye ku bûyer di çarçoveya giştî de wê were vekolandin.

Di daxuyanîyê de hatê diyar kirin ku; Ji bo girîngiya bûyerên Madimakê were fêhemkirin, sazîyên civakî ya sivilan di serlêdana serokomarê de axifin û fikrên xwe ji

serokkomar re gotin. Sazîyên civakî ya sivilan xwestin ku, bila bûyera madimakê were vekolandin.

Bila Dewlet Lêborîn Bixwaze

Komisyona lêkolîna derbeyan rapora xwe temem kir; bila dewlet ji mexdûran lêborîn bixwaze û mal û milikê wî wînd kir.

Komîsyonê di 8 mehan de 156 kes guhdarî kir. Piştî bersivên serokwezîr Recep Tayyip Erdogan, li jineyê rapora xwe temem kir.

Di raporê de pêşniyarên balkêş bal dikîşin:

-Divê zagonek sivil bê çêkirin.

-Bila kuştinên di heyama derbeyan de bê ronîkirin.

-Bila hemû nîşankirinên

(fişleme) di heyama derbeyan de û yê piştî derbeyan bê betalkirin.

-Bila dewlet ji hemû mexdûrên derbeyan lêborîn bixwaze.

-Divê mal û milikên karsazan bê ronîkirin.

-Bila Lijneya Ewlehiya

dewletê bikeve bin destê îradeya sivil.

-Artêşa profesyonel hewceye.

-Divê cenderme bê sivil kirin.

-Divê daraza eskerî bê rakirin.

-Divê têkiliya OYAK (saziya hevkarî ya artêşê) û dewletê jihev bê qetandin.

-Divê sînorê

heyamên rewşên awarte û rêveberiya şid, bê diyarkirin. Mixalefet, yanî CHP û MHP dê berteka bi diyarkirina raporên xwe nîşan bidin.

xeberenkurdi.com

PYD Beşdarê Artêşa Kurd Dibe

Hêzên çekdar yê PYDê beşdarî artêşa kurd ya ku dê bê avakirin dibin. Şaxa çekdar ya PYDê daxuyand ku dê beşdarî artêşa Kurd ku li ser daxwaza Mesut Barzanî dê bê avakirin bibe.

Piştî civîna Konseya

Bilind ya Kurd ku PYD jî din av de û bi alikariya Serokê Herêma Kurdistan Mesut Barzanî li Hewlêrê civiyabûn, li ser xalên tevgera bihevve, bihevve rêveberiya herêmê û artêşa yekbûyî ya Kurd lihevkerin pêk hat.

'Jinên Sûriyî Tê Firotin'

Li gor îdiaya ku jinên Sûriyî difiroşin Ereben dewlemend yê welatên kendav, gihat astek nû

Li gorî xebere Corriere della Sera ya Îtalyayê, a derbarê kampên penabera de, firotina jinan ji aliyê wezîfedarên alikariya Mirovî yê kampê ve tê kirin.

Ev demeke ku xebere derbarê firotina jinên ji şerê Sûriyê direvin, di çapemeniyê de cihdigirin.

Di xebere heri dawî de keçikên li kampa dimînin ku hêj ne kamle ne, bi 1000-2000 ewro yê, jinebî jî heta

bi 4,500 ewro ya tîne firotin. Nûnerê saziya mafê insanî "Bridge to Freedom Foundation" Cassandra Clifford

wiha got "Ev biha ji bo

dewlemendên Ereba, pêre çerez e. Rojnameya Corriere Della Sera ragihand ku 500 hezar Surî xwe gihan-

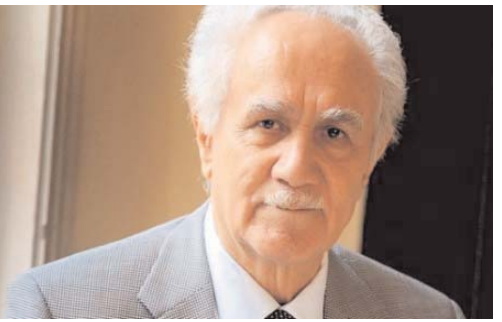
dine kampên Tirkiye, Libnan, Iraq û Urdun.

Nûnerê saziya alikariya Mirovî "Kitab el Sunna" ya li Kampa Zaatarîya Urdunê

Ziyad Hamad wiha xwe parast "Ev qet mêtîngerî nine, ev camerîye" ev pere ji kesên ku nan peydenakin re şanseke. Ewê herin li welatekê din û mîna axa dê bijîn.

Carna ew bixwe tîne dibêjin 'me bifroşin Ereba' naxwazin fersenda ku jiyana wan biguherîne ji distê wan here.

Serokê Giştî yê HAK-PARê Kemal Burkay yê anî ziman daxwaza rakirina destnedayîniyên BDP'yîyan ji ber sedemên sîyasîne got "Divê hesbên sîyasî bi rêya sîyasetê werin kirin." Serokê Giştî yê HAK-PARê Kemal Burkay yê anî ziman daxwaza rakirina destnedayîniyên BDP'yîyan ji ber sedemên sîyasîne got "Divê hesbên sîyasî bi rêya

yar bi piştgirîya AK Partiyê û MHP'ê wê di parlemetoyê de derbas bibe.

Ji Kemal Burkay Şiroveya destnedayîniyê

sîyasetê werin kirin."

Burkay yê ku bi bîrxist tezkereya Serowezîrtiyê ya di derbarê destnedayîniyan de hatiye pêşkêşkirinê Serokatîya TBMM'yê got "Bi îhtîmaleke mezin ev pêşni-

Li Meclîsê 500 dosyayên ku li benda rakirina destnedayîniyê hene. Heger ev daxwaz ji bo tememê dosyayan be û destnedayîni tenê ji bo kûrsî bîmîne, hingê em tiştêkî nabêjin."

Malîkî metna peymanê red kir

Di nava Hukumeta Herêma Kurdîstana Îraqê û hukumeta navend ya Îraqê de, ji bo ku vekêşan bi dawî bibe metna peymanê hate amde kirin.

Di nava Hukumeta Herêma Kurdîstana Îraqê û hukumeta navend ya Îraqê de, ji bo ku vekêşan bi dawî bibe metna peymanê hate amde kirin. Lê belê ber ku Malîkî metna peymanê red kir, encam ji hevdiştinan derneket.

Serokê Hereketa Demokratîk ya Tirkmenên Îraqê Karhî Altinpar-

mak got "Serokê Herêma Kurdîstana Îraqê Mesud Barzanî ji min re got 'Malîkî metna ku me pêşkêşî wî kir ne pejirand û red kir."

'Nekevin Kolanên Bêveger'

Serokomar Abdullah Gul derbarê rakirina desnedayîna parlementerê BDPê de got: Divê em xwe nexin kolanên bêveger.

Serokomar Abdullah Gul derbarê fezlekeya rakirina destnedayîna 9 parlementerên BDPê û parlementera serbixe ya Wanê Aysel Tugluk de wiha got: divê em xwe nexin kolanên bêveger. Gere cerbandina berê neyê dubarekirin. fikrên herî derawarte jî dikare bê niqaşkirin, lê teror nayê teswîp-

li Tirkiyê digel Fikrên herî derawarte jî tîne gotin. Li her derê dinyayê ev

kirin.

Serokomar Gul wiha dewam kir: em nikarin teror û axaftinê şidetê ku teşwîk dike qebulbikin. di demokrasîyê de cihê van tiştên tune.

wisaye. Divê haya hemû sîyasetmedara ji vê mijarê hebe. Min vê fikra xwe, li Meclîsê jî anî ziman. Min wan gotinên xwe fikrî û got. Divê em mesafe bêxin nav bera xwe û teror.

Filistîn li NY bû dewleta çavder

Filistînê mafê dewleta çavdêr li Neteweyên Yekbûyî de destxist

Hêjayî gotinê ye ku ev daxwaza Filistînê li ba NY pir

Neteweyên Yekbûyî di dengdana xwe ya Giştî de îro biryar ji bo Filistînê da û ew wek Dewleta Çavdêr pejirandin.

Ew dewletên ku ne endamên Neteweyên Yekbûyî ne, bi piraniya dengdanê ji aliyê NY ve dibin dewletên çavdêr. Di dengdana NY ya îro de ji bi Filistînê, 138 dewletan dengdana erêtiyê, neh welatan jî dengdana natîyê bi kar anîye û 41 dewlet jî erêna mane. Bi vê statuya Filistînê, Filistîn gavekî din jî nêzî serxwebûna xwe bûye. Filistîn bi vê xeyseta xwe ya nû, êdî dikare gilîyê Îsraîlê di hin waran de bike û doza qerebûyê jî lê veke.

dereng maye, lê belê UNESCO nehêlaye ku derengtir bimîne û xistiye dengdanê.

Piştî ku xeysetê Dewleta Çavdêr bo Filistînê ji aliyê NY ve hate pesendkirin, serokdewletê Filistînê Mehmûd Ebas axaftina spasiyê kir û dilxweşiya xwe anî zimên. **Rojeva Kurd**

Bi tu awayî pêşmerge nakeve jêr fermana Malikî

Rojeva Kurd
Serokê Kurdistanê tekezî li ser ewê yekê dike, ku hêza pêşmerge destpêşxeriyê destpêkirina şer li dijî artêşa Iraqê nake ku bo navçeyên veqetayîyên Kurdistanê hatine şandin. Barzanî herwisa amaje bi ewê jî dike, ku ew bi tu awayî qebûl nakin hêzên pêşmerge bikevine di jêr fermana Malikî de.

Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî di çavpêkewtinekê de li gel rojnameya (El-Mede) tekez kiriyê û gotiyê: "Kêşeya Kurdistanê beşeke ji kêşeya hikumaniyê li Iraqê ye, dema em daxwaziya çaksaziyê di desthilatê de bikin ew jî jib o hemû pêkhatiyên gelê Iraqê de ye."

Barzanî amaje bi wê yekê daye ku serokwezîrê Iraqê Nûrî Malikî bi rêkeftinnameya Hewlêrê pabend nebûye û got: Malikî xwest hemû rêkeftinan bi lez jibîr bike, her weha ew hemû

rêkeftinan Malikî kir bi serokê hikûmetê, çûnkî ew ne bi hilbijartinên rasterast hat ser desthilatê, ne jî bi derbeya leşkerî

hatiye, belku bi tewafuqa (rêkeftina) parلمانê bû.

Serokê Herêmê da zanîn ku, eger ev kêşe tene taybet be bi Herêma Kurdistanê, wê demê ew dikare bi peywendiyekî tele-

phone çareser bike û got: "Kêşe tenê ew nîne, çûnkî bi vî awayî bi temamî ev kêşe çareser nake, belku kêşeyên din yên

tanê ji Bexda, em bangî hemû aliyên siyasî yên Kurdistanê û partiyên dikim û hemû hûrgiliyên goftûgoyên şandeyê bi wan re parve dikim û pêkve emê biryar bidin.

Eger Malikî Malikî berde-wam be li ser çareseriyê serbazî, bi dilniyayî em jî amadene, eger Malikî hêzên xwe paşda venekşîne, emê li gel aliyên siyasî gotûbêj bikin, emê jî hêzên xwe li pêşiya hêzên wan dihêlin û em rê nadin wan ku berve Kerkûkê û navçeyên din pêşbikevin, eger dest bi teqînê bikin emê carekê heya du caran xwe bigrin lê cara dawî emê neçar bin ku bersivê bi serbazî bidinê."

Serokê Herêmê berde-wam kir û got: "Em bi tu awayî razî nabin ku pêşmerge li jêr fermana Malikî de bimîn, çareserî jî wek di rêkeftinê de hatiye, ew hêza hevbeş divê li jêr fermana serkirdayetiya hevbeş de bê,

metirsîdar dê bêne hole û wê sere xwe hildin, ne tenê li gel Kurdistanê, çûnkî Malikî bi teji şaşî welat birêve dibe."

Serokê Herêmê berde-wam kir û got: "Em bi tu awayî razî nabin ku pêşmerge li jêr fermana Malikî de bimîn, çareserî jî wek di rêkeftinê de hatiye, ew hêza hevbeş divê li jêr fermana serkirdayetiya hevbeş de bê,

çûnkî Malikî red kiriye ku pêşmerge beşik be ji artêşa Iraqê."

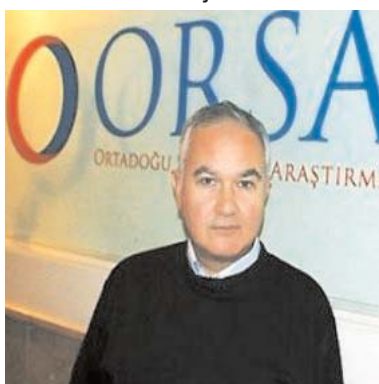
Serok Barzanî dipirse: "Gelo em dê çawa bawer bikin ku serokwezîr heya niha budceya pêşmerge nedaye û xwe li hemû rêkeftinan vedize, piştê jî xwe bike fermanê wan."

Serok Barzanî aşkera dike ku di destura Iraqê de hatiye desnîşan kirin ku, Herêma Kurdistanê hêzekî xwe yê bervaniyê hebe ew jî pêşmerge-ye û got: "Ev destkeftane bi xwîna Kurd û qurbanîyan hatine destxistin û em dev jê bernadin."

Serokê Herêma Kurdistanê di dawiya gotina xwe de got: "Pêşmerge hêzekî Iraqiyê û ez amademe eger Malikî daxwaza alîkariyê bike bo parastina Besrayê yan her bajarekî din yê Iraqê ku rastî destdirêjiyan bibe, ez serkirdayetiya hêza pêşmerge bikim. Lê belê eve babetekî cudaye ku Malikî bixwaze bi pêşeroja pêşmergeyan bilîze." rojevakurd.com

Barzanî li Rojhilata navîn dibe lîderek nû

ORSAM (Nawenda lêkolînên stratejîk ya Rojhilata Navîn) dezgehek e di gelek awayan de li ser rewşa siyasî û aborî li Rojhilata Navîn

lêkolîna dike û encamê likolînên xwe de gelek caran bandorê li ser siyaseta Tirkîye ya li herêmê dide xuyakirin.

Serokê ORSAM (Nawenda lêkolînên stratejîk ya Rojhilata Navîn) Hasan Kanpolat li ser serdana serokê Kurdistanê Mesud Barzanî ya Rusya û pêwendiyên Kurdistanê û Rusyayê nixandinekî dike. Kanpolat di vê nixandina xwe de behsa role serokê Kurdistanê li Rojhilata Navîn de dike.

Kanbolat di derbarê serdana serokê Kurdistanê ya Moskova dibêje:

"Mesud Barzanî serokê desthilatdariya herêma Kurdistan a Iraq, demek nêzik serdana Rusya dike. Ev serdana Barzanî ji gelek awayan ve girîng e. Girîngiya yekem ewe ku Barzanî cara yekem pêwendiya li gel Rusya di aeliyê darayî û siyasî de gelek bi hêz dike. Ji aliyê din ve serokwezîrê Iraqê Malikî li hevhatinek li gel Rusya kirî bû. Barzanî vê yekê wek metirsiyekî li ser xwe dibîne.

Barzanî dixwaze bibe serokek nû li Rojhilata Navîn ku rolek bingehîn bileyze. Kurda pêwendiyek bi hêz li gel welatên Rojava heye. Niha jî dixwazin pêwendiyek bi hêz li gel Moskova jî ava bikin.

Herweha dive em bizanibin ka gelo dê serdana Barzanî ya Moskova bandore xwe li ser hatina Putin ya Tirkîye bike yan ne."

Malikî gef li Kurdan xwar

Avestakurd – Serokwezîrê Îraqê Nûrî El Malikî bi zimanekî vekirî gef li gelê Kurd

kir û diyarkir vî carê dê şer şerê neteweya Ereb û neteweya Kurd be. Îro (1/12/2012) Nûrî El Malikî di

civîneke çapemeniyê de ragihand ku "Em qebûl nakin çekên giran di destê pêşmergeyan de hebin." û got "Şerê vî carê dê neke weke yê berê be, dê şerê neteweya Ereb û neteweya Kurd be." Her weha Malikî di berde-wamiya axivitina xwe de got "Ji bo çî nerazîbûna xwe nabêjin dema ku artêşa Îraqê li navçeyên naverast û başûr dikeve tevgerê. Em berjewendiyê gelê Kurd dixwazin û em hewl didin wan biparêzin." Malikî teqez li wê yekê jî kir ku 'ji mafê artêşa Îraqê ye biçê her navçeyekê Îraqê.'

Şivan serdana hêzên peşmerge kir

Pêşmergeyên Kurdistanê ji bo parastina xaka Kurdistanê rê li artêşa Iraqê girtine Hûnêrmend û dengbêjê kurd yê naskirî Şivan Perwer li gel hinek peşmergeyên Kevin yên şoreşa Îlonê li devera Kerkûkê serdana hê-

zên pêşmergeyên Kurdistanê kir.

Ev serdana Şivan wek pişgiriyeke bû ji bo pêşmergeyên Kurdistanê. Şivan û pêşmergeyên Kevin ji aliyê fermanê Pêşmergeyên hêza 1-ê Sidat Barzanî ve hatin pêşwazî kirin.

Li Tirkîye partiyek nû: Huda-Par

Tevgera Mustazaflar patiy damezirandin, ev tevger bi nizînbûna xwe ya Hizbullahê tê naskirin

Li Tirkîye partiyek nû tê damezirandin. Tevgera Mustazaflar li Tirkîye partiyek nû bi navê Hur Dava Partisi (Partiya doza azad) damezirandin. Navê partiyê bi kurtî Huda-Par e. Ji damezirîna partiyê Şahin di derbarê avakirina partiyê de daxuyaniyek da û di dax-

uyaniya xwe de êrişê Ak partiyê kir. Şahin ragihand ku armanca wan ya yekem ewe ku rêxistinên xwe yên bajaran ava bikin û ji bo hilbijartinên were amade bin.

Şahin di daxuyaniya xwe de got: Ji bo gihandina armancên insanî û olî me dest da Ak Partiyê. Lê mixabin wan ixanet li gel kir. Ak Parti di vê dawiyê de li gora

tiştên dike bête nixandin, tê dîtin ku roj bi roj dibe partiyek

Mustazaflar
CEMİYETİ

ya sistemê. Hêdî ji Kemalistan bêhtir wesfê Ataturk didin.

Destdirêjî li hevala xwe ya partiyê kir

Muherem İnce cîgirê serokê giştî yê CHPê destdirêjiyek li himber hevala xwe ya partiyê Fatma Buyukkomur-

cu kir û Fatma ev yek di kanala televizyonê de eşkere kir.

Di dawiyê de Fato li xwe mikur hat û got ku wî bîedebî xwestiye ku dest bavêje wê.

Yê ku xwestiye dest bavêje jinikê, ne tolazekî Amedê ye lê

wekîlê gel e, ew gelê ku namûsa xwe, malê xwe û canê xwe sipariyê da biparêze. Lê ew wekîl derket bênamûs, hem jî bênamûsekî ji vanên bozê qirase yên wek van çar-simên Şamî...

Muherem İnceyê destdirêkar Parlemanê Partiya Komarî a Gel (CHP) ji bajarê Yalova dema ku li Parlemanê Tirkîyê dipeyive,

gavanên Kurdistanê jî li ber garanê hewqas bêserûber û bêteşe napeyivin. Jixwe Kurd dibêjin: "Sînor ji zimanê devçaroxan re tune." Heyf û xebînet ku ew bi dengê xelkê hatiye hilbijartin û çûye parle-

manê. Muherem İnce cîgirê serokê giştî yê CHPê ye. Niha ji bo rakirina destnedana wî, li Parlemanê tenê yek doya destavêtkerane heye, ew jê ya wî ye. Fatma Buyukkomurcu li televizyona BEYAZ TV eşkere peyivî û got: "Dema min di şaxê jinan ê CHPê de kar dikir, ez di 2008an de li Parlemanê bi Muherem İnce re hevnas bûm. Wî pir rûmet da me. Çend car gote min 'ma sergêjiyeka te heye?' min peyama wî fêm kir. Piştê wî xwest ku dest bavêje min. Dema ku min xwe bi dest ve berneda, îcar wî ez pir êşandim û piçûk xist, got ku 'Fatma bûye pêleyza AKPê.' Piştê min doz lê vekir. Ez bawer dikim ku wê dozger berpirsariya xwe bi cih bînin."

Rojeva Kurd

Doh Mesûd Barzanî Serokê Kurdistanê li Sela-hedîn li gel nûnerên hemû aliyê siyasîyên Kurdistanê bi mebesta nirxandina pêşhatên dawî civiya.

Aliyê siyasîyan nîgeraniya xwe li hember helwes-

Kurd rê nadin tevgerê şovenî

ta dawî ya serkirdayetiya giştiya hêzên çekdarên Iraqê ku li gel hinek balkişandinên erênî li civîna destpêkê ya navbera xwe û şanda serbaziyên Herêmê derbirî, lê belê li dawiyê de ji wê jî poşman bûye û pêdagîriyê jî li ser berde-wamiya Operasyonên Dicle û leşkerkêşiya ser Kerkûk û Duz û navçeyên veqetandiyên din kiriye. Beşdarvanên civînê yek helwestiya gelê Kurdistanê ya li parastina Herêm û mafên destûriyan û bergirîkirina li pêvajoya demokrasiya seranseriyê Iraqê bilind nirxand û pêdagîriyê li ser rêgirtina li serhildana dîktatoriyet û leşkeriyeta li Bexda

kirin û bi pêwîstî jî zanîn ku hemû aliyê siyasîyên Iraqê rola xwe li berbestkirina vê nehce metirsiya Hikûmeta Bexda derbirîn ku belayeke ne tenê ji bo Kurdistanê, belku ji bo hemû Iraq û pêkhatan. Tekez jî li wê

yekê kirin ku yekparçeyiya axa Iraqê bende bi rêzgirtina li destûr û binpêkirina vê destûrê jî yekparçeyiya axa Iraqê dixwe metirsiyê.

Nûnerên aliyê siyasîyan tekez li ser wê yekê jî kirin ku tu demek rê nadin tu tevgerê şovenî rû li Kerkûk û navçeyên veqetandiyên din bike û dûpat jî kir ku dest bi diyaloga navxweya Herêmê bikin ji bo rê dana bi pêvajoya çaksazî û bihêzkirina pêgeha hukimraniya xwe bi xweyî Kurdistanê û silavên xwe jî bi hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê ragihandin û amadehiya xwe û hemû xelkê Kurdistanê jî li piştevanîkirina beramber her sedemeke nexwastî derbirîn.

"Hêza pêşmerge hemû curên çekên giran heye"

Avestakurd – Wekîlê Wezareta Pêşmerge ya Herêma Kurdistanê Enwer Hacî Osman diyarkir ku hêzên pêşmerge ji Xaneqîn heta Xabûr di amadehiyê de ne û hemû curên çekên giran di destê pêşmergeyan

şerekî di navbera Kurd û Ereban de vedike. Ji aliyekî din ve, li gor malpera Xendane, Wekîlê Wezareta Pêşmerge ya Herêma Kurdistanê Enwer Hacî Osman diyarkir ku hemû hêzên pêşmerge ji Xaneqîn heta

de heye.

Aloziya di navbera Kurdistanê û Iraqê de her ku diçe kûrtir dibe û gihîştîye qonaxê metirsîdar. Serokwezîrê Iraqê Nûrî El Malikî ku hemû hewldan û rêyên çareseriyê red dîke û dixwaze bibe dîktatorê mezin ku û bi şewazên xwe dixwaze Sedem Hisên derbas bike, her ku diçe deriyê

Xabûrê di amadebûnê de ne û got "Hêza pêşmerge hemû curên çekên giran heye, hemû ew rengên çekan hene ku artêşa pêşîn ya Iraqê bikartînan, ew çek jî ne kêmin."

Û got jî "Artêşa Iraqê helikopter û balefirên şer jî heye li hemberî wê jî hêza pêşmerge çekên xwe yê berevaniyê heye."

"Em rê nadin dagirkirina Kurdistanê"

Avestakurd – Serokê Ajansa Parastina Ewlekariya Herêma Kurdistanê (Parastin) Mesrûr Barzanî ragihand ku ew daxwaza şer nakin, lê di heman demê de ewê rê nadin hizra dagirkirina Kurdistanê û got ku ew şanaze ku Kurde û Kurdistanî ye.

Mesrûr Barzanî der barê rewşa dawî ya di navbera Kurdistanê û Iraqê de li ser rûpela xwe a facebookê kurtepeyamek

da û got "Ez şanazî dikim ku Kurdim û Kurdistanî me, dema ku dibînim hemû bi hev re bi yek

dest û xwedî yek helwestê ne bê cudahiya hizir û nêrîn, regez û ayîn, deshilat û opozîsyon, pîr û gênc, jin û zilam amadene parastina gel û xaka niştîman bikin. Her bijî û serkeftinê bo we dixwazim.

Kesek ji me daxwaze şer nake, lê belê em rê nadin ku hizra dagirkirina Kurdistanê jî were kirin.

Her Payedar be û Avedan Be Kurdistan."

Hejmara duyem ya Kovara "Kürt Tarihi" derket

Kurdî zimanê duyem e ya ku li Tirkîye herî zêde tê axaftin.

Kurdî zimanê duyem e ya ku li Tirkîye herî zêde tê axaftin. Pirsgirêka Kurdî jî pirs-girêka herî girîng ya heyama Komarê ye. Di derbarê, Kurdî, Kurdan û Kurdistanê de agahiyên Tirkî pir hindik in. Sedema vê yekê jî polîtîkayên înkâr, îmha û asimilasyonê ya heyama Komarê ne.

Guherînên dawî yê di derbarê pirs-girêka Kurdî de rewşa mezkur hêdî hêdî ji holê radike. Her roja ku di diçe di derbarê, Kurdî, Kurdan û Kurdistanê de agahiyên Tirkî zêdetir dibin. Tevî şert û mercên zor, tevî nebûna derfetan insanên gelek hindik dixwazin agahiyên di der-

barê Kurd û Kurdistanê de zêde bikin.

Kovara Kürt Tarihi dixwaze weke kovareke popîler têkeve

nava xebatên kûrkirina agahiyên di derbarê Kurd û Kurdistanê de. Em dixwazin di derbarê Kurd û Kurdistanê de ji bo agahiyên nû bibin çavkanîyeke nû.

Kovara Kürt Tarihi, wê di derbarê dîroka dûr û nêz ya Kurd û

Kurdistanê de nivîsên kin û hêsan binivîse. Di van nivîsan de jî wê ji hamaseta nijadperestiyê dûr bisekine. Qasî dîroka siyasî, wê dîroka çandî û civakî jî ji xwe re bike mebest.

Her cure bûyer, wêne û nivîsên ku Kurdan eleqeder dike wê di vê kovarê de cihê xwe bigre. Periyoda weşanê ya Kovara Kürt Tarihi du meh in. Di kovarê de bi giranî nivîsên Tirkî cih digrin lê em dixwazin cih bidin nivîsên Kurdî jî.

Em li benda rexne û pêşniyarên we ne. Me ji bo nivîsên ku di kovarê de were nivîsandin rêberek (rehber) amade kir. Ev rêber di navnîşana www.kurttarihi.org de cih digre.

Rêya me vekirî be

nucevan.com

Ji bo mamostetîya Kurdî eleqeyeke mezin

Di vegirda pergala perwerdehiya 4+4+4'an de ji pola 5'an pê ve li dibistanan dersên Kurdî wê weke darsa îradî were dayîn. Di vegirda pergala perwerdehiya 4+4+4'an de ji pola 5'an pê ve li dibistanan dersên Kurdî wê weke darsa îradî were dayîn. Ji ber vê yekê di navbera Wezareta Perwerdehiyê û Zanîngeha Artukluyê de protokolek hate îmzekirin. Li gor vê protokolek peywîra gihandina mamosteyên Kurdî Zanîngeha Artuklu girt ser xwe. Di vê çarçoveyê de Zanîngeh serî 6 mehan carekê wê bernamêyên lîsansa bilind ya bê tez veke û di vir de mamosteyên Kurdî bigihîne. Ji bo vê programê cara ewil jî îro li Mêrdîn li

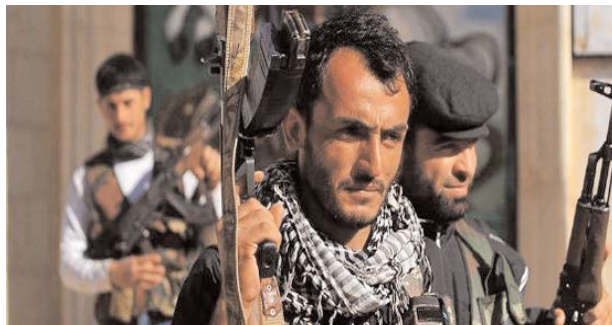
Zanîngeha Artukluyê ezmûna Kurdî tê li dar xistin. 2520 kesan serî li vê bernamêyê dan. Ev hejmareke gelekî zêde ye.

Lewra ev program tenê ji beşên Ziman û edebiyata Kurdî û mamostetîya zanyariyên civakê re vekirî ye. Lê dîsa jî ji aliyê ciwanên Kurd ve eleqeyeke mezin dît. Ya rast kesên ku me

pê re xeber da gotin, îcar gelek kes bê hazirî bûn. Lê di programên pêşîya me de serlêdanên zêdetir wê pêk werin.

Ezmûn di zaravayên Kurmançî û Zazakî de tê kirin. Kesên ku di vê ezmûnê de bi ser ketin, piştî perwerdehiya salekê wê weke Mamosteyên Kurdî werin tayînkirin.

Li Serêkaniyê çeteyên hov Kurd wiha kuştine

Avestakurd - Dîmenên nû yê Serêkaniya Başûr (Resulayn) êrîşa Kur-

- dan kiribûn, derketin holê. Endamên Eniya el-Nusra, Kurd û leşkerên ku girtine li erdê drêj kirine û dane ber

guleyan.

Li Serêkaniyê, komkujîyeke ku ji aliyê Eniya el-Nusra ve hatiye kirin, bi vîdyoyeke ku li ser Youtube'ê hate weşandin derkete holê. Di vîdyoyê de, tede brîndar jî hene, gellek mirov ji aliyê komên çete ve li erdê tèn drêj kirin. Hin kes li ber endamên çeteyan digerin û dibêjin "em jî artêşa azad hez dikin", "em sînî ne", "ez

Kurd im" lê teva vê bergeriye jî, bi kalaşnikofan guleyan bera wan didin û dikujin, him jî bi tek-bîrên "Allahuekber."

Heftayên borî li Serêkaniya Başûr (Resulayn) çeteyên çekdar yê ku bi piştevaniya Tirkîyê derbasa Serêkaniyê bûn, êrîşa Kurdan kiribûn û ji ber wê, di navbera komên çete û hêzên YPGê de pevçûnan rû dabû.

Zimanekî bê xwedî: Kurdî

Yek ji unsurên herî girîng ya ku millet dike millet ziman e. Lewra çîrok û dîrok, masal, roman û destan, kesayetên wêjeyî û dîrokî êş û şabûn bi kurtasî hafîza u çanda her millet bi zimanê xwe derbasê nîşên pêşerojê dibe. Ji bo ku ziman jî bijî û pêşde here pêwîst e ku were axaftin û were nivîsandin. Lê ji bo vê jî pêwîst e ku ziman ya bibe zimanekî fermî ya dewletekê yan jî divê ji aliyê dewletekê ve were parastin. Aha bextreşîya Kurdî jî ji vir dest pê dike. Lewra qasî ku ez dizanim di tu heyamên dîrokê de Kurdî ne bûye zimanekî fermî ya dewletekê ne jî ji aliyê dewletekê ve hatiye parastin. Tew ev ziman zimanekî wisa ye ku, li ser zext u qedexe qet kêman nebûne, ji bo ku were jîbîrkirin û winda kirin.

Ez ji bo vê yekê bi Kurdî re

dibêjim zimanê bê siûd û bê xwedî. Lê Kurdî li hember her tiştî hebûna xwe didomîne. Bi vî aliyê xwe jî mezherê îltîfatên Bedîuzzeman bûye. Bedîuzzeman dibêje ku "Di navbera zimanên ku qet nebûne zimanê fermî ya dewletan de Kurdî zimanekî ender e ku hebûna xwe didomîne. Ev jî ji ber hêz û dewlemendiya Kurdî ye."

Helbet dengbêjên nemir yên ku ev ziman bikar anîn û pêşde birin jî em nikarin ji bîr bikin. Lê êdî ji ber aletên têkilîya girse û qedexeyên dewletê, derman u taqeta Kurdî nemaye. Çikên çavan rijîyane, piştê wî xwar bûye. Mîna mirovekî ku ji nêzan û ji nexweşiyê qels bûye, bê hêz maye û kete nav nivîne ye. Helbet ji vê rewşê tenê dewlet yan jî sedemên li derveyên me, ne berpirsiyar in.

Berpirsiyarê herî mezin em

in, ango ewladê Kurdan. Heta niha me bi tîra xwe eleqe nîşanê zimanê xwe neda. Lê êdî divê em li zimanê xwe xwedî derkevin û pêşde bibin. Lewra ev, pêşî li hember Xwedê û paşê jî li hember bapîr û zarokên me berpirsiyarîya me ya herî mezin û herî girîng e.

Dibêjim li hember Xwedê; lewra ez difikirim ku ziman jî mîna tiştên din, emanetê Xwedê ye. Pêwîst e ku em li emaneta Xwedê xwedî derkevin. Heke em li vê emaneta Xwedê xwedî dernekevin ez ditirsim ku, Xwedê wê li mehşerê hesabê vê jî ji me bipirse. Dibêjim li hember bapîr û zarokên xwe em berpirsiyar in; lewra ez difikirim ku ev nirxê ku me ji bapîrên xwe standîye u divê em bidin zarokên xwe. Heke em vê nirxê, nikaribin bidin zarokên xwe û di

Mesut Kızmaz

destê me de dawî bibîne, dîsa ez ditirsim ku emê bibin deyndarê bapîr û zarokên xwe. Lewra Bedîuzzeman di derbarê vê mijarê de jî, me hişyar dike û dibêje: "Heke em li emaneta bapîrên xwe xwedî dernekevin, sibe li mehşerê di navbera tîfîrîna bapîr û zarokên xwe de emê bifetisin." Wê çaxê, yên ku dixwazin ji berpirsiyarîya hem-

ber Xwedê û ji deynê bapîr û zarokên xwe bifiltin, divê li namus û rumeta me, zimanê xwe xwedî derkevin. Lewra zimanê me tiştê herî dawî ya ku di destê me de maye. Gava me ew jî winda kir ne ruhê me wê bimîne ne jî canê me. Ne hebûna me wê bimîne ne jî nasname. Li gorî min jî heke nasnameya insanekî tunebe tu wateya jîyanê jî tune ye.

Pêwîst e em li ser vê hinek bifikirin

Ez banga Kurdan dikim. Werin êdî em bi Kurdî guhdar bikin, bi Kurdî biaxivin û bi Kurdî bifikirin, da ku Kurdî di zimanê me de û di bin hişê me de cih bigre. Bila rûyê Kurdî jî piçekî bikene. Belê, divê em êdî li zimanê xwe xwedî derkevin, birîna wî bipêçin, hestirên çavên wî paqij bikin, serê wî rakin û tîxin navbera zimanên dinyayê. Divê em ji bîr nekin, ev wezîfe li hember bapîr û zarokên me deyna stûyê me ye.

Rejimê înternet û telefon qut kir

Ji do ve ye ku li temamiya Sûriyê Internet û telefon ji aliyê Rejîma Beşer Esed ve hatine qutkirin. Rêxistina Şopandina Mafê Mirovan a Sûriyê ku naven da wê li Londonê ye, daxuyaniyek da ku li temamiya Sûriyê Înternet û telefon ji aliyê rejîma Be'sê ve hatine qutkirin. Pêşî ew li bajarên wek Şam, Heleb, Hema û

Humusê hatine qutkirin, lê piştê li temamiya Sûriyê hatine qutkirin. Komîteya Şoreşê ya Sûrî daxuyaniyek da û got ku bi vê kiriyara hanê, rejîma Sûrî xwestiye ku dengê-şoreşê negije dinyayêserhildanê bifetisîne. Jixwe ji meha Adarê ve ye ku car-bicar Internet jî û telefon jî dihatin qutkirin, lê vê carê va ye bi temami hatine qutkirin.

Parlamentoya Swêdê gotubêj kir ku Enfala Saddam Huseyin ya li başûrê Kurdistanê weke "qirkirin" nas bike. Pêşniyaznameya ku li Komîsyona karê derve hatiye amadekirin ji aliyê nûnerên hemû partiyên ve hatiye pejirandin.

Di gotubêja di parlamentoyê

balê dikşîne ku enfal hem ji aliyê parlamentoya îraqî ve, hem ji aliyê rêxistinên mafên mirova û hem jî ji aliyê dadgehên ku sûcdarên rejîma îraqî darezandine ve weke "qirkirin" tê nav kirin. Û komîsyon dibêje ji ber vê di cîh de ye ku parlamentoya Swêdê jî vê yekê wisa nas bike û wezîfe bide

Parlementerên Herêma Kurdistan Li Tirkîye ne

Heyeta Komîsyona Perwerdehiyê ya Kurdîstana Îraqê ji bo hin tîkîliyên fermî li Tirkîyeyê ye.

Heyeta ji bo pergela perwerdehiyê Tirkîyeyê lêkolîn bike hatiye Tirkîyeyê serdanên girîng jî dike. Di çarçoveya van serdanan de Heyetê bû mîvanê TRTê. Ewil di firavînê de Heyetê û Rayedarên TRT Xeberê hatin ba hev. Li vir Serokê Daîreya Spor û Xeberê

yê TRTê Ahmet Çavuşoğlu axivî û got dewamiya van serdanan hewce ye û bi saya van serdanan tîkîliyên di navbera me de dê pêşve herin. Piştî

nîvro Parlementerên Herêma Kurdîstanê hatin serdana navenda xeberê ya TRT 6ê. Di vê serdanê de endamên Komîsyona Perwerdehiyê ya Herêma Kurdîstana Îraqê peyamên girîng dan. Serokê Komîsyonê Dr. Omer Nuredînî got ji bilî perwerdehiyê em dixwazin di her waran de pêwendiyên di navbera me de pêş ve herin.

xeberenkurdi.com

Cîgirê NY Li Diyarbekire

Raportorê Neteweyên Yekbûyî (NY) Christof Heyns, beriya rapora "kuştinên bêdaraz" amade bike, li Amedê hinek hevdîtin pêkanî. Li gor nûçeyaya Ajansan, Christof Heyns ku bi Serokê Cemiyeta Rojnamevanên Başûrêrojhilat

(Guneydogu) Veysi İpek û endamên lijneya rêveber re hevdîtin pêkanî, ragihand ku di derbarê rapora ku dê amade bike de dê li Enqereyê civînek ya çapemeniyê lidarbixe. Heyns piştî hevdîtinê bi GGC'yê re li gel rêveberên Komeleya Mafê Mirovan jî

hevdîtinek pêkanî. Civîn jî çapemeniyê re girtî hate kirin.

Ataturk jî bi jehrê miriye

Doh (28/11/2012 saet 14:01) li gor malpera Aktifhaberê, nûçeyê balkêş di televîzyona Kanal 24 de hatiye weşandin. Serperîştê vê kanala Televîzyonê Yigît Bulut gotiye ku "Ataturk jî bi jehrê miriye û divê gora wî jî vekin, otopsi bikin û texlîtê jehra ku pê miriye bipeyitînin."

Piştî ku serokomarê Heştêmîn gorbihîşt Turgut Ozal gora wî hate vekrin û texlîtê jehra ku ew pê miriye ji aliyê Tiba Edlî ve hate

peyitandin, 15 serok û rêberên berê yên Tirkan jî ku ew bi kuştina nihênî û ya jinedî ve çûne, hat rojevê û di Medyaya Tirkîyê de bû babetê nîqaşêke gur û geş.

Serperîştê Kanal 24 Yigît Bulut di Bernameya Nîqaşê de bê sansor gotineke balkêş li ser mirina Mistefa Kemal Ataturk jî avêt holê û weha got: "Ataturk jî bi jehrê dane kuştin. Ji serokê dewleta Selçûqîyan Nizam-ul Milûk bigir heta niha piraniya

lîderên Tirk bi hawane cuda ji holê hatine rakirin. Dema Ataturk jî miriye, gotina ku jehr danê, belav bûye herwekî ya Turgut Ozalî, lê kes li serê ranewestiyaye."

Hêjaye bê gotin ku dema Ataturk miriye, gotin belav kirine ku ew li çiyayên Dêrsimê di şerê bi Kurdan re birîndar bûye û pêre pêre vegehiyaye Stembolê û miriye. Ji ber hindê bûye ku Artîşa Tirk bi hovîtiyê mezî li Dêrsimê ew qetlîam kirine û herêmê jî Kurdên zindî malandine. Lê va

ye derket holê ku Ergenekonvanên wê demê Ataturkê xwe bi jehrê kuştine...

Ataturk dema miriye, laşê wî mumya kirine û binax kirine, ji ber hindê divê ku laş ne riziya be.

Gerillaları binler uğurladı

Bingöl'de yaşamını yitiren HPG gerillaları Erdal Erol, Ayhan Acar ve Emine Oran'ın cenazeleri Batman, Urfa ve Bingöl'de törenle toprağa verildi. Amed'de defnedilmek istenen Hakan Ceylan ve Hicran Gersiyor'un cenazeleri ise polis engeli nedeniyle bugün toprağa verilecek. Bingöl'ün Genç İlçesi'nde 22 Kasım'da yaşanan çatışmada yaşamını yitiren 3 cenazesi Batman, Urfa ve Bingöl'de kitlesel törenlerle toprağa verildi. 2 gerilla için de Amed'de binlerin katılımıyla tören düzenlendi.

Bingöl'ün Genç İlçesi Kelaxsi (Doğanlı) köyü kırsalında 22 Kasım'da çıkan çatışmada yaşamını yitiren HPG gerillaları Hakan Ceylan ve Hicran Gersiyor Amed'de, Ayhan Acar Bingöl, Erdal Erol Batman, Emine Oran ise Urfa'nın Suruç İlçesi'nde düzenlenen kitlesel törenlerle toprağa verildi. Batman Sason doğumlu Erdal Erol'un (Mazlum Serhat) cenazesini akşam saatlerinde alan ailesi, gece geç saatlerde Batman'a getirdi. Buna rağmen Erol'un cenazesi Batman girişi ve kentte onlarca araçlık konvoy ve yüzlerce kişi tarafından karşılandı. Erol'un cenazesi dini vecibeler için

yürüyüş eşliğinde Bağlar Mahallesi'ndeki Selimiye Camisi'ne götürüldü. Dini vecibeler yerine getirilirken bekleyen kitle "Çerxa Şoreşê" marşını okudu. Erol'un cenazesinde işkence izleri olduğu kaydedildi.

Erol'un cenaze töreni için

gan attı. Yürüyüşte Erol'un posterleri, PKK ve konfederalizm bayrakları açıldı.

Yürüyüş ardından, Erol'un cenazesi İkiiztepe Mezarlığı'nda daha önceki çatışmalarda yaşamını yitiren gerillaların yanında toprağa verdi. Törende konuşan Erol'un babası Muhammet Erol,

Batman esnafı dün kepenk kapattı. Sabah erken saatlerinden itibaren Selimiye Camisi önünde toplanmaya başlayan kitle, Cuma namazı ardından Erol'un cenazesini alarak Mezarlığa doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüşe BDP yöneticileri ve sivil toplum örgütlerinin ile birlikte binlerce kişi katıldı. Yol güzergahı boyunca halk da yollara çıkarak, slo-

"Bir çocuğum da kalmazsa, ailemizde bir fert bile kalmazsa biz şehit Erdal yoluna vereceğiz. Kürdistan'ın dağlarına göndereceğiz. Biz Erdal'ın yerini boş bırakmayacağımıza söz verdik" dedi. Gerilla Erdal Erol için 3 gün boyunca Beşevler Taziye Evi'nde taziyeler kabul edilecek.

Acar için Bingöl'de tören
HPG gerillası Ayhan Acar

(Yılmaz Bingöl)'ün cenazesi Malatya'dan alınarak, akşam saatlerinde Bingöl'e getirildi. Acar'ın cenazesi kentte yüzlerce kişi tarafından "Şehid namirin" sloganları ile karşılandı. Dini vecibelerin yerine getirilmesi ardından, yüzlerce kişi cenazeyi omuzlayarak, "Ey şehid rêya te rêya me ye" sloganı eşliğinde mezarlığa yürüdü. "Çerxa şoreşê" marşının okunduğu cenaze töreninde, Acar'ın posterinin yanı sıra aynı çatışmada yaşamını yitiren gerillaların posterleri ve HPG bayrağı taşındı. HPG'li Acar, sloganlarla Yenimahalle Mezarlığı'nda toprağa verildi. Acar'ın babası Hüseyin Acar törende yaptığı konuşmada, başkalarının da kendilerinin yaşadığı acıyı çekmemesi için Kürt sorununun çözülmesi gerektiğini ifade etti. Törende yer alan BDP Muş Milletvekili Demir Çelik ise "Şehitlerimizin açtığı yolda haklı davalarını sürdürmek, meşru ve haklı taleplerini gerçekleştirmek asli görevimizdir" dedi.

Konuşmaların ardından kitle sloganlar eşliğinde yürüyerek taziye evinde başsağlığında bulundu.

Oran Pirsus'ta defnedildi
Urfa'nın Pirsus (Suruç) İlçesi'nde dünyaya gelen gerilla Emine Oran'ın cenazesi de

(Axîn Jiyan) Malatya'dan alınarak, önceki gün akşam saatlerinde memletine getirildi. Pirsus'ta Oran'ın cenazesini yüzlerce kişi "Şehid namirin" sloganları ile karşıladı. Dini vecibeler ardından Oran'ın cenazesi Şexnazır Mezarlığı'na doğru yola çıkarıldı. Mezarlıkta ki cenaze töreninde yüzlerce kişi "Çerxa Şoreşê" marşını söyleyerek, özgürlük mücadelesinde yaşamını yitirenler anısına saygı duruşunda bulundu. Emine Oran'ın cenazesi sloganlarla toprağa verildi.

Amed'de törene abluka

HPG gerillaları Hakan Ceylan (Dijwar Amed) ve Hicran Gersiyor'un (Axîn Viyan) cenazeleri de Malatya'dan alınarak önceki akşam Amed'e getirildi. Yeniköy Mezarlığı'nda dün yapılacak cenaze töreni öncesi polis mezarlığı ablukaya aldı.

Dini vecibeler ardından kitle cenazeleri alarak, Yeniköy Mezarlığı yanında bulunan yoldan mezarlığa doğru yürümek istedi. Ancak yürüyüş polis engeline takıldı. Polisin cenazelerin defnedilmesine izin vermemesi üzerine kitle akşam saatlerine kadar bekledi. Polis engeli nedeniyle Ceylan ve Gersiyor'un bugün defnedilmesine karar verilmesi ardından, kitle dağıldı.

Sahtekarlıkta ustalık dönemi

Sahte üyeliklerle rekora koşan AKP, Kırklareli'nde İl Eşbaşkanı da dahil bütün BDP'lileri gerçek bilgi ama sahte imzalarla üye yapmış.

AKP'nin parti teşkilatlarındaki sahte üyelik skandalı büyüyor. Kırklareli'nde BDP'nin 2. Olağanüstü Büyük Kongresi'nde PM üyeliğine seçilen Yakup Aslan, AKP'ye üye yapıldı. Aslan, kongrenin ardından PM listesinin Yargıtay'a gittiğini ve durumun fark edildiğini belirterek, AKP Kırklareli İl Başkanlığı'na gittiğinde kendisi adına düzenlenen ve sahte imzanın yer aldığı belgeleri gördüğünü söyledi. İşlemler için suç duyurusunda bulunan Aslan, "Suç duyurusunda savcı itirafta bulunarak, 'pis kokular bizim de burnumuza geliyordu' dedi. Beni üye yaptıklarında ben

burgaz ilçelerinde bulunan BDP'lilerin tamamına yakını sahte üyelikler ile AKP'ye üye yapıldı. 14 Ekim tarihinde yapılan BDP 2. Olağanüstü Büyük Kongresi'nde PM üyeliğine seçilen Yakup Aslan da habersiz bir şekilde AKP'ye üye yapıldı. Aslan'ın AKP'ye üye yapıldığı ise kongre sonrasında PM listesinin Yargıtay'a gönderilmesi ile ortaya çıktı.

İl Eşbaşkanı görevindeyken

BDP PM üyesi Yakup Aslan, kendisinin Temmuz ayında AKP'ye izni olmadan üye yapıldığını belirterek, bunu ise Yargıtay'dan öğrendiklerini kaydetti. Aslan, "Ben Temmuz ayında BDP Kırklareli Eşbaşkanı olarak görev yapıyordum. Kendileri de bunu çok iyi biliyorlardı. Bu dönemde beni iznim olmadan üye yapmışlar. Tabi bundan haberimiz yoktu. Daha sonra BDP'nin kongresi oldu ve ben PM üyeliğine seçildim. Listeler Yargıtay'a gittiği zaman Yargıtay bunu görüyor ve iki partiye birden üye olamaya çağımı söyledi" dedi.

Kendi gözlerimle belgeyi gördüm

Aslan, AKP'ye üye yapıldığını öğrendikten sonra önce AKP Genel Merkezi'ne ihtarname çektiğini, ardından Noter huzurunda aynı ihtarnamayı AKP Kırklareli İl Başkanlığı'na gönderdiğini daha sonra ise kendisinin bizzat AKP Kırklareli İl Başkanlığı'na gittiğini söyledi. AKP Kırklareli İl

Başkanlığı'nda kendisinin AKP'ye üye yapıldığını söylemediğini, çünkü böyle söylemesi durumunda bilgi alamayacağını düşündüğünü belirten Aslan, "İl başkanlığına normal bir yurttaş gibi gittim ve üyeliğime ilişkin bilgiler sordum. Bana üyelik evraklarını gösterdiler. Evrakta bütün bilgilerim yazıyordu. Altındaki imza ise taklit bir imzaydı. Kendi imzam değildi" diye konuştu.

Bütün BDP'lileri AKP'ye üye yapmışlar

Aslan, kendisinin durumunun duyulması üzerine ilde bulunan BDP'lilerin de kendi isimlerini araştırmaya başladıklarını söyleyerek, "Kent merkezi, Demirköy, Pınarhisar ve Lüleburgaz ilçelerinde bulunan bütün partili arkadaşlarımızın AKP'de kaydı çıktı. Tabi ardından araştırmamızı büyüttük. Sonucunda ise ilde bulunan bütün arkadaşların üyelikleri çıktı. Bununla da sınırlı kalmadı. CHP'den de 600 kişinin ismi AKP'de çıktı. Bunların arasında eski belediye başkanı da var" dedi.

Savcının itirafı: Pis kokular geliyordu

Tüm bu yaşananların ardından savcılığa giderek suç duyurusunda bulunduğunu belirten Aslan, "Tabi savcı ile yüz yüze görüştüm. Savcı orada bir itirafta bulunarak 'Pis kokular bizim de burnumuza geliyordu' dedi. Düşünün Temmuz ayında 2 bin olan AKP'nin üye sayısı aradan geçen bir ayda 8 bine yükseliyor. Bu sahtekarlıktan başka bir şey değil. Şimdi ilde bulunan bütün arkadaşlarımız suç duyurularında bulunmak için hazırlık yapıyorlar" diye kaydetti.

Türk Yargıtay Başsavcılığı, Kürtçe şarkı okuduğu için Emrah Gezer'i öldüren katil polis Serkan Akbulut'a „tahrik“ indirimi yapılmasını haklı buldu. Başsavcılık verdiği bu karar ile Kürtçe şarkı söylemeyi „tahrik“ saydı.

Yargıtay Başsavcılığı, 2009 yılında polis Serkan Akbulut tarafından katledilen Emrah Gezer'e ilişkin Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği kararı görüştü. Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nin

Davada, olay sırasında Gezer'in yanında bulunan ağabeyi Ramazan Gezer ve Gülay Türk ise, Sinem Uludağ'ı yaralamak suçlarından cezalandırıldı. Gerekçeli kararda, Kürtçe şarkı mırıldandığı için, "PKK'li olmakla suçlanan ve hakaret edilen" Emrah Gezer, ağabeyi ve kız arkadaşlarının, buna gösterdikleri tepki, "tahrik" sayıldı. Kararda, bar çıkışında polis Akbulut ve ağabeyine, "Bunlara sıklıkla adam de-

Kürtçeye ölüme onay

gerekçeli kararında anlatımlarına yer verilen görgü tanıklarının ifadelerine göre, olayın barın büyük ölçüde boşaldığı ve sadece iki masanın kaldığı 05.00 sıralarında meydana geldiği ve Kürtçe şarkı yüzünden tartışma sonucu kavga çıktığı belirtilmişti. Mahkeme, polis Serkan Akbulut'u, "takdiri indirim" maddesinin uygulanmasıyla birlikte Emrah Gezer'i "beylik tabancasıyla tahrik altında öldürmek" suçundan 16 yıl 8 ay, olay yerinde bulunan Zafer Şimşek'i "yaralamak suçundan" da 2 yıl 9 ay 10 gün olmak üzere, toplam 19 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına çarptırmıştı.

ğilsiniz" dediği iddia edilen Sinem Uludağ'ın bu sözleri söylediği iddiasının "soyut" olduğu belirtilirken, Kürtlere yönelik hakaretleri için ceza vermesine rağmen, "alkollü olan kişinin söylediği sözlerin bilinçli olarak söylendiğinden söz edilemeyeceği" yorumu yapıldı. Akbulut'un bu nedenle adam öldürdüğünün kabul edilemeyeceği de kaydedildi.

Kararda, havaya ateş açtığı için cezalandırılan Ramazan Gezer'e iyi hal indirimi bile yapılmadı. Mahkeme, öldürecek biçimde ateş eden polis Serkan Akbulut'un bu eylemini "tahrik ve tehdit" altında yaptığını karar verdi.

yeniozgurpolitika.org

İl Eşbaşkanı olarak görev yapıyordum" diye konuştu.

"AKP'ye üyelik" skandalı giderek büyüyor. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Siyasi Parti Üyelik Sorgulama sayfasında yurttaşların üyeliklerini öğrenmeleri ile başlayan skandalların yenisi ise Kırklareli'nde yaşandı. Kırklareli merkez ile birlikte Demirköy, Pınarhisar, Lüle-

Fırat Begün, henüz 16 yaşında bir lise öğrencisiyken dağa çıktı ve bir yıl 6 aylık gerillayken Dersim'deki bir çatışmada yaşamını yitirdi.

Kirli savaşın karabasan gibi çöktüğü ama buna rağmen direnişin sürdüğü 1995 yılında doğan Fırat Begün, küçük yaştan itibaren safını belirleyip gereğini koşar adım yapıyordu. Ve arkasında; "Yak artık canlarla yakılan ateşleri / yak ki açılıns dünyanın körelmiş gözleri / yak ki tarihi yeniden başlatsın / Kawa'nın, üç kibritin ve dörtlerin sözleri / yak ki yayılsın dünyaya / ateşin ve güneşin ölümsüz sesi" dizelerini bırakarak, daha 16 yaşındayken dağların yolunu tutar Fırat Begün.

Ablası: Ondan çok şey öğrendik

Begün'ün lisedeyken tiyatro kolunda olduğunu belirtiyor ablası Leyla Begün ve kültür sanata yoğun bir ilgisi olduğunu kaydediyor. Kardeşinin çocukluğundan itibaren hayata farklı baktığını belirten abla Begün, "Hayata bakışı ve gelecekte beklediği farklıydı. Biz ondan çok şey öğrendik. Bağlar ilçesinde eylemler olduğunda küçük çocuklar gözaltına alındığında 'bunun çözümü olmadığını' söylüyordu. Biz de kendisine 'peki çözüm nedir?' diye sorduğumuzda 'Kürtler birlik olsun yeter. Birlik olunursa ancak çözüm olur' diyor-

Uluslararası Kriz Grubu'ndan (International Crisis Group) uzman bir ekip, Türkiye'nin Kürtlere dil kullanımında, yerel yönetimlerde, kimlikte ve siyasi temsiliyette eşit haklar vermesini öneren bir rapor hazırladı.

Uluslararası Kriz Grubu'ndan (ICG) uzman bir ekip, "Türkiye'de Kürt çıkmazı" başlığı altında hazırladığı raporda Kürtçe önündeki engellerin kaldırılması, adem-i merkezîyetçilik konusunda başta Amed'de olmak üzere Türkiye genelinde tartışma yürütülmesini istedi.

ICG, yaklaşık 40 sayfalık raporun yönetici öneri ve özeti resmi web adresinde duyurdu. Amed'in, Kürt sorununu ve PKK'yi konu alan tüm araştırmalar için kritik öneme sahip olduğu belirtilen Amed merkezli raporda, "Artan siyasi sürtüşmeler ve Haziran 2011'den bu yana en az 870 kişinin ölümüne yol açan şiddetle birlikte silahlı çatışma, geçtiğimiz bir buçuk yıl içinde tırmanarak son on yılın en kötü seviyesine ulaştı. Türkiye'nin batısında ve özellikle İstanbul'da belki güneydoğudaki kadar Kürt yaşıyor olsa da, PKK'nın yürüttüğü silahlı çatışmaya verilen desteğin nedenleri Kürtlerin çoğunlukta olduğu Diyarbakır gibi yerlerde daha acık şekilde görülüyor" denildi.

Bunlar arasında yerel yönetim ve ekonomide algılanan ve gerçek ayrımcılık, merkezi otoriteye yabancılaşma, siyasi temsilcilere yönelik kitlesel tutuklamalara duyulan öfke ve Kürtçenin eğitimde/kamusal yaşamda yasaklanmasının yarattığı düş kırıklığını sayılan raporda, şunun altı çizildi: "Ancak, eğer Ankara bu sıkıntıları gidermek için kesin olarak harekete geçer ve herkes için eşitlik ve adaleti sağlarsa Diyarbakır, birlikte yaşamak

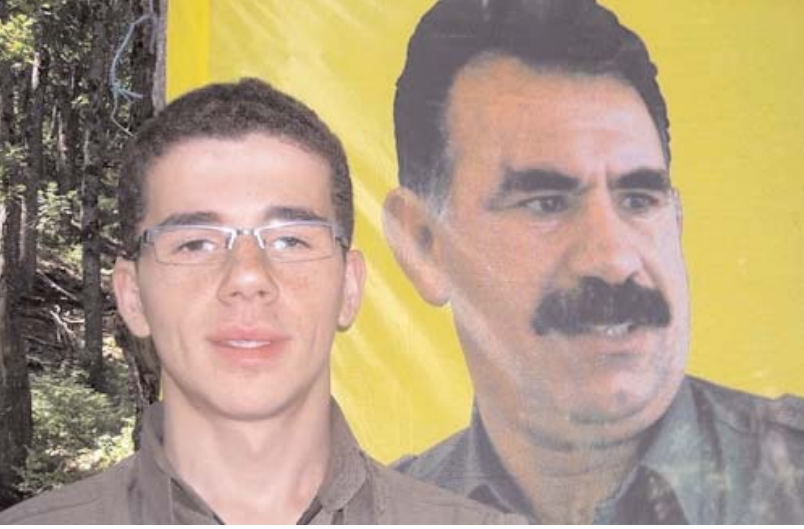
Liseden dağa aktı Fırat

du" şeklinde konuştu.

Anne Begün: Nerden bilebilirdim ki

Fırat Begün'ün annesi Zeynep Begün, oğlunun dağa gitmeden önce akşama doğru saçlarını kestirdiğini ve yanında yatağını serdiğini belirterek, "Ben de onu kollarıma aldım ve sarıldım öptüm

akşam ansızın oğlumun kara haberi ile sarsıldım" diyen Begün, "Bir gün önce oğlum rüyamda gördüm. Rüyamda oğlumun kayalıklar arasında arkadaşları ile gezdiğini gördüm. Demek ki o son gecesi oğlumun" derken göz yaşlarına hakim olamadı. Begün, arife gecesinde çocuğu

oğlum" dedi. Begün, sabah erken saatlerde oğlunun elbiselerini ütlediğini belirterek, "O gün seçim günüydü. Oy kullanmak için evden çıktık. Hep beraber ailecek kahvaltı yaptık. Oğlum o gün gülüp eğlenerek evden çıktı. Bir daha da oğlum 1 yıl 6 ay sonra gördüm" dedi. "Bir

ve arkadaşları için dua ettiğini belirterek, Kurban Bayramı hazırlıkları boyunca ağladığını söyledi. Begün, "Oğlum belki açtır, yorgundur, uykusu gelmiştir diye düşünürken, aslında oğlumun Malatya morgunda olduğunu biliyordum" dedi.

Bayramdan sonra başka bir

oğlunun düğün hazırlıkları yaptıklarını; ancak gelen bu haberle her şeyi iptal ettiklerini belirten anne Begün, "Nereden bilebilirdik ki, bir oğlumuzun düğününü düşünürken diğer oğlumuzun düğünü olur diye" ifadesini kullandı. Anne Begün, "Oğlumun gülerken yüzündeki güneşi ve gülüşlerindeki olgunluğu benim içimde kaldı. Bütün onurlu Kürtlerin başı sağ olsun. Zafer mazlum halkın olacak, başımız diktir" ifadesinde bulundu.

'Türkçe okumak istemiyorum'

Begün'ün babası Selahattin Begün ise, bir keresinde Federal Kürdistan Bölgesi'nin Duhok kentinde televizyon seyredirken oğlu Fırat Begün'ün Atatürk Lisesi öğrencileri adına anadilde eğitime ilişkin basın metnini okurken gördüğünü belirterek, Duhok'tan geldikten sonra derslerini sormak için okuduğu Atatürk Lisesi'ne gittiğini belirtti. Baba Begün, "Oğlumun 28 günlük devamsızlığının olduğunu öğrendim. Bunu öğrendikten sonra oğlum ile evde konuştum. 'Oğlum niye böyle yapıyorsun?' diye sordum. Oğlum ise bana gülümseyerek 'baba ben Türkçe okumak istemiyorum, kendi anadilimde okumak istiyorum' cevabını verdi" diye anlattı. Oğlu-

nun Kürt mücadelesinin farkında olduğunu belirten Begün, "Birgün konuşurken bana söylediği şu sözleri hiç unutamıyorum. 'Baba biz mecburuz mücadele etmeye' demişti" dedi.

'Birimiz Kürdistan'a feda olsun'

Oğlunun HPG'ye katılmadan önce arkadaşları ile konuştuğunu kaydeden baba Begün, "O ise arkadaşlarına her zamanki gülyüzüyle şu cevabı vermiş; 'Biz 10 kardeşiz bir tanemiz de Kürdistan'a feda olsun. Benim gitmekten başka çarem yok' demiş. Oğlum bir sabah rüyasında Abdullah Öcalan'ı gördü ve kendisini öperek 'Ben serbest kalacağım' dediğini bize anlatmıştı" dedi. Baba Begün konuşurken anne Begün dayanamamaya ağılamaya başladı ve "Fıratım korkusuz bir gençti Kürdistan'ın durumu onun içinde bir yaraydı. O yaradan kurtulmak için dağa gitti. Fıratımın yürek acısı benim yürek acım olmuştur. Onun bütün yaraları artık benim yaramdır" diye konuştu. 1995 yılında Amed'in Bağlar İlçesi'nde dünyaya gelen Fırat Begün, daha 16 yaşındayken HPG'ye katılmıştı. Dersim-Pülümür karayolunda Kocakoç Köprüsü yakınlarında 23 Ekim'de çıkan çatışmada yaşamını yitiren 4 HPG'li'den Avareş Fırat kod adlı Fırat Begün, kitlesel bir törenle Bağlar Yeniköy Mezarlığı'nda toprağa verilmişti.

Türkiye'ye uluslararası akıl

isteyenlere hala umut vaat ediyor."

Amed'deki tüm siyasi eğilimler; zengin ve yoksul, İslami ve laik herkesin ortak arzusunun, hükümetin, Kürt sorununun kronikleşmiş meselelerini çözmek için açık bir stratejiye sahip olmasını istediği belirtilen raporda, şunlar kaydedildi: "Kürt kimliğinin ve anadilde eğitim ve adalet arayışı hakkının resmen tanınması önceliğe sahip. Diyarbakır'da yaşayan Kürtler, daha adil bir temsiliyet, daha fazla yerinden yönetim ve yasalardaki ve anayasadaki her türlü ayrımcılığa son verilmesini talep ediyorlar. Ayrıca yaygın tutuklamaların ve şiddete başvurmamış aktivistlerin terör suçlarıyla yargılanmadan önce uzun süre gözaltında tutulmasının son bulması için gereken yasal reformların yapılmasını istiyorlar." Yönetim ve kontrolün Kürtler ile devlet arasındaki önemli bir anlaşmazlık konusu olduğu hatırlatılan raporda, şu izahat yapıldı: "Devlet, Ankara'dan atanan vali ve bütçe üzerindeki denetimi, polis gücü, eğitim, sağlık ve altyapı yatırımları aracılığıyla etkisini sürdürerek kontrolü elinde tutmak istiyor. 1999 yılından bu yana PKK taraftarı partilerin ve en son olarak Barış ve Demokrasi Partisi'nin (BDP) elinde bulunan belediye, önemli engellere rağmen daha fazla güç topluyor. Genel olarak Türkiye'nin ve özel olarak Diyarbakır gibi Kürtçe konuşulan şehirlerin, yerinden yönetimle ilgili tutarlı ve bilgiye dayanan bir tartışmaya ve onu uygulayacak stratejiye ihtiyacı var.

Mevcut hükümet, Kürt dilinin

Diyarbakır'da ve başka yerlerde kullanılmasına izin verilmesi konusunda kendinden öncekilerden çok daha fazlasını yaptı; ancak Kürt hareketi anadilinde eğitim taahhüdünden daha azı ile yetinmiyor. Hükümetin Kürtçeyi seçmeli ders olarak vermesi girişimi, bu hedefin bir hak olarak ilan edilmesine yönelik planların köşe taşı olarak bütünüyle desteklenmeli. Bir zamanlar Türkiye'nin en iyi durumdaki üçüncü ekonomik merkezi olan Diyarbakır ve çevresi, yapılan son ölçümlerde 63'üncü sıraya kadar düşmüş durumda..."

Raporda detaylandırılan öneriler

Raporda, Türk Hükümeti ve Kürt tarafı da dahil toplum liderlerine, Türkler ile Kürtler arasında

International
Crisis Group
WORKING TO PREVENT
CONFLICT WORLDWIDE

karşılıklı güveni tesis etmek amacıyla ortaya konulan öneriler şöyle:

- Türk hükümeti, mahkemelerde anadilin kullanılmasına izin veren yasal reformları kabul etmeli ve uygulamalı, mahkeme öncesi tutukluluk süresini kısaltmalı ve Kürtler ile diğer şüphelilerin gözaltına insani biçimde alınmasını sağlamalı. Bölgedeki polisin izinsiz gösterilere ve protestolara müdahale ederken dahi aşırı güç kullanmaya son ver-

mesini teşvik etmeli.

- Toplum ve Kürt hareketi liderleri, mitingler ve gösterilere ilişkin kurallara riayet etmeli; PKK'nin her türlü şiddet eylemini reddetmeli; yakın zamanda kurulan "Diyalog ve Temas Grubu" gibi sivil toplum çabalarını sürdürmeli.

Anadilin kullanımı

Eğitimde ve kamusal alanda anadilin kullanımını güvence altına almak amacıyla:

- Türk hükümeti, 2012-2013 öğretim yılında seçmeli Kürtçe derslerinin yürütülmesini şeffaf biçimde tamamlamalı; yeterli talebin olduğu yerlerde tamamen anadillerde verilecek eğitim için bir takvim belirlemeli; geçiş döneminde öğretmenleri ve müfredatı hazırlamaya devam etmeli; bölgedeki yerlere eski Kürtçe isimlerini iade etmek veya Kürtçe isimler verebilmek için seçimle iş başına gelmiş yerel idari görevlilerin ilgili yasa ve düzenlemeleri değiştirmelerine izin vermeli; ve kamu hizmetlerinde Kürtçenin kullanılmasına dair yasakları azaltmalı.

- Toplum ve Kürt hareketi liderleri, bu alanlarda hükümetin olumlu adımlarını takdir etmeli ve seçmeli Kürtçe dersleri boykot etmeye son vermeli.

Yerinden yönetim

Yerinden yönetimle dair adil bir tartışma ve nihai bir uzlaşmaya ulaşmak amacıyla:

- Türk Hükümeti, gerek ülke çapında gerekse Diyarbakır'da belediyelerin yönetimi ve yerinden yönetimle ilişkin bir tartışma ortamına öncülük etmeli.

- Yerel yönetimdeki liderler, ili ziyarete gelen merkezi yönetim temsilcileriyle görüşmeli ve işbir-

liği yapmalı ve Kürtlerin demokratik taleplerini yasal ortamda yerine getirmeye dair taahhütlerini açıkça ifade etmelidir.

Kentin gelişimi

Amed'in ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmak amacıyla:

Türk Hükümeti, başta eğitim, uluslararası bir havaalanı, tren yolu bağlantıları ve sanayi bölgeleri olmak üzere Türkiye'nin benzer illerindeki hizmetlere eş değerde olacak şekilde Diyarbakır'ın kamu kaynaklarından eşit şekilde yararlanmasını sağlamalı; bu şehre ve güneydoğudaki diğer tarihi şehirlere yönelik iç turizmi etkin biçimde teşvik etmeli.

- Toplum liderleri, işadamlarının toplantıları, okul gezileri ve iş amaçlı konferanslar aracılığıyla Kürtçe konuşulan güneydoğu bölgesi hakkındaki ön yargılarını aşmaya yardımcı olmak için Türkiye'deki anaakım kamuoyuna ulaşmaya çalışmalı.

Tamamlayıcı rapor

Kriz Grubu, 2011 ve 2012'de yayımladığı iki raporda hükümetin ihtilafı çözümlenmek için ilk etapta Kürtlere yönelik adaletin ve hakların sağlanmasına odaklanacak, açık bir strateji belirlemesi tavsiyesinde bulunmuştu.

Hükümetin Kürtlerin temsilcileri ile dört ana reform üzerinde aktif şekilde çalışmasını önermişti: Türkiyeli Kürtlere anadil haklarının tanınması; yüzde 10 olan seçim barajının yüzde 5'e indirilmesi; yeni bir yerinden yönetim stratejisi; anayasa ve yasalardan her türlü ayrımcılığın kaldırılması. Bu adımlar atıldıktan sonra Türk Hükümeti, PKK ile silahsızlanma ve seferberliğe son verme konusunda ayrıntılı görüşmelere geçebilir. Çünkü rapor da, öncekilerin tamamlayan bir çalış-
yeniozgurpolitika.org

На совещании, прошедшем под председательством президента Курдистана Масуда

Курдистан озабочен решением Багдада продолжить существование сил "Dijla" на спорных территориях

Барзани, политические силы Курдистана единодушно выразили свою озабоченность в связи с решением руководства вооруженных сил Ирака продолжить работу военного командования "Dijla" на спорных территориях.

В заявлении, опубликован-

ном по итогам заседания, состоявшегося вчера в Салахаддине, все участники вновь

подтвердили, что единство Ирака зависит от соблюдения Конституции, а любое нарушение Конституции будет угрожать единству федерации. Встреча завершилась подтверждением участников своей поддержки силам пешмерга

Президент Гюль против лишения иммунитета депутатов ВДР

Президент Турции Абдулла Гюль заявил, что парламент обсудит предложение о лишении иммунитета и депутатской неприкосновенности 10 курд-

обсуждения. "Запрос достиг парламента. Парламентская комиссия будет это обсуждать. Но я высказал свое мнение во время моей речи в парламен-

ских депутатов от Партии мира и демократии (BDP), но что он против этой идеи. Об этом сообщает "Today's Zaman". Вопрос о снятии иммунитета для нескольких депутатов BDP был выдвинут после выхода видео, показывающего встречу депутатов BDP и членов запрещенной Курдской рабочей партии (РПК), во время которой они обнимали и тепло приветствовали друг друга на шоссе в районе Семдинли юго-восточной провинции Хаккари.

Депутаты BDP являются предметом частых расследований прокуроры, но иммунитет от судебного преследования мешает привлечь их к суду. По инициативе премьер-министра, в парламенте начат сбор подписей за отмену их иммунитета.

Затем запрос был представлен в парламент для

те", сказал президент журналистам в среду. В речи, произнесенной по случаю начала нового законодательного года, 1 октября Гюль выступил в пользу принятия более сдержанной позиции в споре об иммунитете депутатов BDP. "Важно, что все идеи и все цвета страны представлены здесь. Важно, что это почетное учреждение является всеобъемлющим, и что те, чьи взгляды отличаются от большинства, находят безопасное место под этой крышей", сказал президент.

Ранее на этой неделе премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган заявил, что намерен снять депутатскую неприкосновенность депутатов BDP после поступления почти 800 жалоб против них в парламент, обвиняющих их в связях с террористической организацией.

Премьер-министр Курдистана открыл новую кампанию по борьбе с насилием в отношении женщин

Премьер-министр Нечирван Барзани выступил на конференции Комитета по Борьбе с насилием в отношении женщин, посвященной открытию кампании по продвижению прав женщин и борьбе с насилием в семье. Событие состоялось в Эрбиле 26 ноября.

Большое количество посетителей из дипломатического сообщества приняли участие в конференции, в том числе посол Швеции в Ираке г-н Йорген Линдстрем и заместитель Специального представителя ООН г-н Дьердь Бузстин. Конференция стала официальным началом 16-дневной кампании, проводимой во всем Курдистане, и направленной на снижение насилия в отношении женщин и улучшение прав женщин.

В своем выступлении на конференции, премьер-министр подчеркнул поддержку КРГ решению проблем женщин и намеченным инициативам, связанным с правами женщин, которые уже осуществляются в регионе. "Сегодня, с запуском этой национальной кампании по ликвидации насилия в отношении женщин, мы объединяем наши усилия с единомышленниками и людьми во всем мире, которые ратуют за решение этой серьезной проблемы", сказал он.

Описывая всеобщую поддержку правительства, генеральный секретарь Высшего совета по делам женщин, г-жа

добавив, что некоторые из НПО спорных территорий включились в кампанию.

В своем выступлении г-н Бузстин оценил

тета защиты прав женщин в парламенте Курдистана, посол Швеции в Ираке и генеральные консулы США и Соединенного Королевства также выступили на конференции. В мероприятии приняли участие большое число министров КРГ, члены парламента и местные чиновники, а также представители местных дипломатических организаций и гражданского общества.

КРГ и парламент Курдистана уже приняли ряд инициатив, направленных на защиту прав женщин и искоренение насилия.

С 2001 года премьер-министр Барзани работал над внесением изменений в законы с тем, чтобы предотвратить больше прав для женщин, создать препятствия на пути к полигамии и определить "убийства чести" как умышленное преступление. КРГ создало ряд приютов для женщин, которым угрожают в их семьях, а Министерство внутренних дел имеет особые управления в каждой провинции для рассмотрения дел о домашнем насилии.

Предыдущий кабинет КРГ создал Высший совет по делам женщин, который, с помощью агентств ООН и международных экспертов определил новый пятилетний план национальной стратегии.

Пакшан Зангана, сказала: "В этом году пятилетняя национальная стратегия КРГ по борьбе с насилием в отношении женщин была принята Советом министров, и это большой шаг на пути к реальному партнерству между правительством и организациями гражданского общества в процессе решения этого вопроса".

Г-жа Зангана дала некоторые подробности 16-дневной кампании, рассказав о заседаниях, которые будут проходить в городах и селах Курдистана по линии министерств, организаций гражданского общества и средств массовой информации в сотрудничестве с ЮНФПА и "ООН-Женщины",

прогресс региона, но обозначил долгий путь, предстоящий впереди. "Вы продемонстрировали Вашу приверженность искоренению насилия в отношении женщин. Насилие представляет собой угрозу самой ткани общества..., но прекращение насилия – работа более 16 дней, и ООН по-прежнему привержена оказанию помощи КРГ в вашей борьбе". Конференция, прошедшая под названием "От мира в доме - к миру в обществе", является частью пятилетнего плана правительства Курдистана по борьбе с насилием в отношении женщин. Стратегия была официально учреждена КРГ в сентябре этого года. Представитель Коми-

Курды заклеивают "Ирак" на автомобильных номерах Курдистана

В четверг группа молодых людей в городе Рания заменила слово "Ирак" на номерных знаках 600 автомобилей мини флагами Курдистана, пишет газета "Rudaw".

Глава местного Молодежного центра Вишияр Ибрагим, рассказал корреспонденту "Rudaw", что его группа организовала эту кампанию в знак протеста против враждебной политики премьер-министра Ирака Нури аль-Малики, направленной против Курдистана. "Мы осуществляем эту

деятельность в качестве протеста против размещения Малики сил "Dijla" на спорных территориях", сказал Ибрагим. "Это также направлено против его отказа разрешить автомобилям из трех провинций Курдистана въезжать в Багдад".

Ибрагим говорит, что 1200 флуоресцентных курдских флагов были напечатаны на небольшой бюджет Молодежного центра. Они были размещены поверх слова "Ирак" на передних и задних номерных

знаках 600 транспортных средств местных жителей. По словам Ибрагима, весь процесс был завершен в течение одного с половиной часа из-за большого спроса. "Водители положительно отреагировали на нашу кампанию, за исключением нескольких водителей, которые по личным причинам не хотели, чтобы курдский флаг был на их автомобилях", сказал Ибрагим. "Мы не ставили наклейки без согласия владельцев". К подобному шагу - "заменить "Ирак" на автомобилях флагом Курдистана" - в понедельник призвала жителей города Организация флага Курдистана в Дахуке. Известные гордость и любовь курдов Ирака к национальному флагу Курдистана в последние месяцы находят все больше проявлений.

Курдистан.Ру

Эрдоган хочет лишит иммунитет про-курдских депутатов

Премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган намерен отменить депутатскую неприкосновенность для 10 про-курдских депутатов после получения почти 800 жалоб на них в парламенте, обвиняющих их в связях с террористической организацией. Об этом пишет турецкая газета "Today's Zaman".

После выступления Эрдогана, запрос премьер-министра о лишении депутатов BDP их депутатской неприкосновенности был представлен парламенту.

Эрдоган подверг резкой критике депутатов от курдской Партии мира и демократии (BDP) в беседе с журналистами в понедельник, когда его спросили о его мнении по поводу недавнего инцидента, в котором депутат BDP призвал людей взять в руки оружие против турецкой полиции.

Видео-трансляции турецких СМИ в понедельник показали, как депутат BDP Оздал Учер во время церемонии похорон членов Курдской рабочей партии (РПК) призывает людей вооружаться против сил безопасности. После показа этой записи в Интернете, BDP выпустила письменное заявление, в котором назвала это видео "психологической войной" против партии и ее должностных лиц.

В заявлении говорится, что Учер не призвал людей взяться за оружие против силовиков, а против неизвестных вооруженных людей, которые вошли в палатки во время похорон и направляли оружие на собравшихся.

Глава парламентской конституционной комиссии Бурхан Кузу во вторник заявил, что заявления депутатов BDP были встречены общественностью с возмущением, и это может повлиять на более быстрое движение инициативы Эрдогана.

Во вторник, независимый

депутат от Вана Айсель Туглук, чья кандидатура в ее регионе была поддержана BDP, сказала: "Мы будем продолжать заниматься политикой, в тюрьме или за ее пределами". Заместитель председателя BDP Гюльтен Кишанак обвинила премьер-министра в попытке вытолкнуть курдов из политики. Лидер Народно-республиканской партии (СНР) Кемаль Кылычдароглу, который выступил на заседании парламента во вторник, сказал: "Мнение СНР по этому вопросу ясно. Мы говорим, что все иммунитеты должны быть удалены, за исключением иммунитета от судебного преследования за публичные заявления." Он сказал, что депутаты обвиняют в коррупции, воровстве и фальсификации тендеров, и эти действия должны быть доведены до

судов, но депутаты должны иметь возможность говорить свободно, как они того пожелают. Комментарии Эрдогана прозвучали всего через неделю после того, как сотни заключенных курдов закончили голодовку в ответ на призыв лидера РПК, а правительство дало понять, что открыто

Управление Диярбакырской прокуратуры ранее выдвигало инициативу в Министерстве юстиции лишить 10 депутатов BDP их парламентского иммунитета на основании обвинений в связях с террористической организацией. "Наше решение будет в пользу отмены иммунитета от судебного преследования для тех лиц, которые прикрываются своим иммунитетом..." заявил Эрдоган журналистам перед вылетом с визитом в Испанию. "Я считаю, что в парламенте должна быть особая практика для тех, кто ратует за расширение сепаратистской террористической организации", сказал Эрдоган, добавив, что в настоящее время известны 800 таких случаев. Эрдоган отметил, что эти случаи связаны с BDP и не являются "обычными" документами, подразумевая, что обвинения основаны на твердых доказательствах. Он сказал, что его депутатская группа оценит эти случаи и примет решение. Вопрос о снятии иммунитета с нескольких депутатов BDP был поднят после недавнего выхода видео, показывающего встречу депутатов BDP и членов Курдской рабочей партии у шоссе в районе Семдинли юго-восточной провинции Хаккари. Расследование этого инцидента прокуратурой установило, что встреча, кажется, предварительно запланированной, вопреки утверждениям BDP о том, что это произошло спонтанно, когда РПК блокировали дорогу.

Заместитель премьер-министра Бекир Боздаг во вторник заявил, что, даже если иммунитет курдских депутатов BDP будет снят, они не будут лишены статуса законодателей и по-прежнему будут иметь возможность продолжать свою работу в парламенте.

Выступая перед журналистами в парламенте, он заявил, что предложение об отмене неприкосновенности ряда депутатов BDP будет обсуждаться на совместной парламентской комиссии, которая будет состоять из членов парламентской комиссии юстиции и Конституционной комиссии по примирению.

Боздаг сказал, что, если совместная комиссия одобрит предложение снять иммунитет 10 депутатов BDP, предложение будет представлено Генеральной Ассамблее на голосование. Если Генеральная Ассамблея одобрит предложение, депутаты столкнутся с обвинениями в связях с террористической организацией и их будут судить.

Боздаг подтвердил, однако, что это не будет означать, что депутаты потеряют свой статус в качестве членов парламента. Комментируя действия правительства, заместитель премьер-министра Бюлент Арынч сказал, что депутаты BDP заслуживают суда за свои действия. "Они сознательно совершили преступление."

Они должны быть наказаны. Некоторые депутаты БДП добровольно участвовали в действиях, которые определены как незаконные законом", сказал он. Если инициатива Эрдогана будет одобрена, часть турецкого парламента переместится в тюрьмы Турции.

Швеция готовится проголосовать за признание Анфалья геноцидом

Шведский парламент, как ожидается, на этой неделе официально признает кампанию "Анфаль" геноцидом. Курдские депутаты говорят, что если парламент Швеции признает "Анфаль" геноцидом, это станет первым подобным признанием на международном уровне. Джаббар Амин, курдский депутат от шведской Партии зеленых, заявил в интервью "Rudaw": "Это будет важным началом пути к признанию "Анфалья" в мире и в Европе".

Активисты Швеции говорят, что семь парламентских групп заявили о своей поддержке законопроекта, который был начат Партией зеленых и партией Левых. "Этот проект был начат мной и двумя другими депутатами," говорит Амин. "Потребовалось много работы, и было получено много отказов от других партий, прежде чем мы достигли этой стадии."

Азад Хейдари, член организации "Kurdocide", приветствовал этот шаг шведского парла-

мента и его курдских депутатов. "Поддержка со стороны курдской диаспоры этому проекту сыграла значительную роль", сказал Хейдари. Между тем, он подверг критике власти Регионального правительства Курдистана (КРГ) за недостаточную поддержку проекта. "Мы и "Kurdocide" заполнили вакуум, созданный отсутствием представительства КРГ в Швеции", сказал Амин. "До сих пор ни одна политическая партия в Курдистане не подталкивала шведский парламент в этом вопросе". На прошлой неделе парламентская комиссия Курдистана по правам человека побывала в Швеции, и призвала шведский комитет поддержать законопроект 28 ноября.

За последние несколько лет проявились многочисленные усилия как в Курдистане, так и зарубежом по признанию

"Анфалья" геноцидом. "Анфаль" - это название кампании, начатой Саддамом Хусейном и иракской армией в конце 1980-

х годов против курдского населения. Десятки тысяч мирных курдских жителей были захвачены армией и истреблены, тысячи деревень были стерты с лица земли.

Виян Рахим, курдский депутат в шведском парламенте, заявил на курдском радио в Швеции, что курды, живущие рубежом, имеют большую долю

ответственности в этом обрете-нии признания "Анфалья". "Это правда, что в Курдистане и Ираке они работают, чтобы добиться признания "Анфалья", сказал Рахим. "Но важно, что курды за границей работают, чтобы сделать это международной проблемой". Рахим считает, что это признание будет иметь правовые последствия и способствовать привлечению к суду стран, которые так или иначе участвовали в "Анфале".

Не первый раз вопрос "Анфалья" поднимается в Швеции. В 2006 году 42 депутата поддержали подобный проект, но в день голосования

их стороны отозвали свою поддержку. Тем не менее, курдские активисты страны, наряду с "Kurdocide", организовали семинары и собрания перед шведским парламентом, наиболее заметно в 2008 году.

"В прошлом, мы вели переговоры со шведскими депутатами по этому вопросу, но решить вопрос так и не удалось", ска-

зал Хейдари. "На этот раз, однако, после того как мы организовали семинары, и получили парламентскую команду из Курдистана, нам удалось убедить шведских депутатов". Хейдари заявил, что шведская сторона считала признание "Анфалья" геноцидом "не своей задачей", но все изменилось после последнего семинара. По словам Хейдари, важным результатом усилий было убедить Социальную демократическую партию присоединиться к движению.

Иракские власти уже давно считают усилия курдских депутатов и активистов в Швеции вмешательством во внутренние дела Ирака. Чиновники КРГ также подвергали критике депутатов в прошлом, говоря о внутренних делах Курдистана.

Но Амин отмечает такую критику, говоря: "Только диктаторы могут рассматривать такой проект как помеху."

В прошлом это говорил Саддам Хусейн, а теперь [президент Сирии] Башар Асад". "Мы получили благодарности от простых людей, а также от политиков Курдистана", добавил Амин. **Курдистан.Ру**

Барзани заявил о возможности военного переворота в Багдаде

Президент Курдистана Масуд Барзани дал понять, что в стране может произойти военный переворот, как это было в прошлом, и оценил текущие действия иракской армии как "неконституционные".

Барзани заявил в интервью газете "Mada", что "законы были нарушены в связи с (действиями иракской армии), поскольку согласование создания ком-

петентного военного командования должно пройти через парламент, и дело в том, что не существует военного командования в настоящее время, которое бы получило парламентское одобрение, или о котором даже был бы осведомлен парламент". "Результатом является то, что действующая

армия с конституционной точки зрения является незаконной". Барзани пояснил, что "премьер-министр (Нури аль-Малики) разрабатывает опасный метод, который позволяет армии вмешиваться в политические споры, и это означает, что мы можем наблюдать в будущем военные перевороты, такие, какие случились в прошлом". Первый военный переворот в Ираке состоялся 14 июля 1958, во

время него система монархии была свергнута под руководством Абдул Карима Касема и Абдул Салама Арефа, так называемых "либеральных офицеров".

Далее последовал еще один переворот 8 февраля 1963 года, тогда партией Баас была свергнута власть Абд аль-Карима Касима.

Правление баасистского режима в Ираке продолжалась до 2003 года, оно было свергнуто с помощью иностранной военной силы во главе с Соединенными Штатами Америки.

Напряженность спадает, но пешмерга и иракские войска остаются в Дибисе

Напряженность начинает ослабевать после недельного противостояния между силами пешмерга и иракскими войсками на спорных территориях Дияла и Киркук. Тем не менее, тяжелое вооружение и силы по-прежнему остаются в области.

С 2003 г. после освобождения Ирака и прихода к власти премьер-министра Ирака Нури аль-Малики, напряженность между пешмерга и иракскими силами вспыхивала несколько раз.

Последняя вылилась в столкновение между двумя сторонами в городе Дибис.

Бурхан Рашид, депутат от партии "Движение за перемены" (Горран) в курдском парламенте, выразил сомнения по поводу недавних сообщений Малики, направлен-

ны для противостояния с пешмерга, наряду с тяжелым вооружением, которое правительство получило после 2003 года", сказал Рашид в интервью с "Rudaw". "В соответствии со статьей 9 Конституции Ирака, действия Малики - перемещение армии в ответ на внутренние политические споры - являются незаконными", сказал он, добавив, что назначение военных командиров - другое незаконное действие Малики.

Фазиль Башарати, член комитета пешмерга в курдском парламенте, считает, что рано или поздно начнется война между пешмерга и иракскими войсками, и что это будет единственный путь к урегулированию вопроса о спорных территориях. "Чем раньше мы пойдем на войну, тем

количество сил пешмерга находятся в области, и они могут взять ситуацию под контроль в течение двух часов.

Шван Таха, член Комитета внутренних дел и безопасности в иракском парламенте, отверг обвинения, что курдские члены его комитета молчали о действиях Малики. "Малики не заботится о требованиях парламента в этом вопросе, он не заботится о своей ответственности перед ним", сказал он.

Таха заявил, что он и Хасан Джихад, другой курдский депутат, бойкотировали заседания комитета после всех утвержденных мероприятий Малики.

Спорные территории включают провинции Киркук, Дияла и Ниневия. До сих пор в провинции Ниневия ситуация была спокойной, но по-другому обстоят дела в Киркуке и Дияле.

Источник в силах безопасности Ханакина сообщил "Rudaw", что после передислокации сил пешмерга в район, иракское правительство направило туда батальон с тяжелым вооружением. Должностные лица пешмерга в провинции говорят, что до сих пор не было замечено подозрительной активности в рядах иракской армии, но силы пешмерга будут оставаться там, пока они необходимы.

С начала последних событий, группы людей из Курдистана посещают пешмерга на линии фронта, выражая свою поддержку, много горячих откликов появилось на сайтах социальных сетей. Абдулла Джабар написал на Facebook, что он "готов идти сражаться вместе с пешмерга".

Министерство пешмерга объявило в среду, что разработанный проект соглашения с федеральным министерством обороны по урегулированию кризиса на спорных территориях, в частности, пересмотрит решение о формировании операционного командования "Dijla" в провинции Киркук.

Согласно заявлению Министерства пешмерга, сообщает "Shafaaq News", во время последнего совместного заседания мини-

Министерство пешмерга объявило о заключении соглашения с министерством обороны Ирака

стерства пешмарга и иракского министерства обороны, "делегация Курдистана представила проект, включающий 14 пунктов, которые и стали предметом обсуждений". В заявлении также говорится, что "большинство пунктов были приняты после обмена мнениями между двумя сторонами, и было решено принять их в виде проекта соглашения и представить его в Верховный Комитет министров для утверждения на заседании, в котором планируют принять участие министр

пешмерга и министр внутренних дел правительства Курдистана (КРГ), министр внутренних дел и обороны в федеральном правительстве Ирака и иракский советник по национальной безопасности".

Ниже приведены основные пункты проекта соглашения, упомянутые в заявлении:

1. Условия и механизмы совместных действий и действий совместных комитетов в спорных районах в Курдистане оставить как есть, механизмы действия между федеральными войсками правительства и КРГ должны быть активированы.

2. Встречи и все действия совместных комитетов должны быть регулярными и ежемесячными, а в случае необходимости, их количество должно быть увеличено, особенно в отношении заседания Высшего комитета.

3. Места совещаний должны быть организованы, и координация этих совещаний ложится на Главное командование Вооруженных Сил, отвечающего также за координацию работы комитетов и специальных действий Высшего комитета.

4. Последующая работа и решения совместных комитетов, наказание любого человека и любой группы, которые нарушат соглашение, резолюции и повестку

дня.

5. Наказание любого физического или юридического лица, которое передаст ложную информацию в вышестоящие инстанции с целью создания разногласий и проблем в любом положении.

6. Информирование Высшей

комиссии о любой проблеме, которая может иметь место в спорных районах в срочном и неотложном порядке, работа комиссии по ее преодолению.

7. Уважение Конвенции и наказание любого должностного или физического лица, которое нарушит ее.

8. Разработка срочного и быстрого механизма по выводу всех сил и подразделений, которые были введены сторонами с 16 ноября 2012 года. Вывод войск должен быть реальным и прозрачным, и находится под контролем членов Высшего комитета и после утверждения министрами.

9. Обзор решений формирования операционных сил в регионах, особенно "Dijla". Руководство и полномочия вернуть полиции и силам безопасности Киркука и и Министерству внутренних дел.

Курдистан.Ру

ных в Курдистан президенту Масуду Барзани о формировании совместных сил обеих сторон по соглашению 2009 года.

"Это отчаянный призыв. Малики, не колеблясь, вступит в эту войну, как только он точно будет знать, что сможет победить пешмерга", сказал Рашид. "Курдские власти должны настаивать на роспуске операционного командования "Dijla", и не должны позволить ему войти в курдские районы". "Больше 200.000 иракских солдат были отправ-

лучше", сказал Башарати. "Пешмерга имеют такую же мощь, как иракские военные на спорных территориях".

Башарати описал ситуацию на линии фронта как "очень напряженную". Тем не менее, Шелал Абдул, мэр Дибиса, заявил, что ситуация сейчас "нормальная". "В этом районе большое количество иракских сил и 140 танков, но они не вошли в город", сказал Абдул. Абдул говорит, что столкновение маловероятно, так как большое

ДИПЛОМАТ

№ 47 (195) 3 - 9 Декабря 2012 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ

страница

Талабани и Барзани провели второе совещание

Президент Ирака Джаляль Талабани встретился с президентом Курдистана Масудом Барзани в его штаб-квартире в Эрбиле. Это уже вторая встреча за последние нескольких дней, и она касается кризиса в отношениях между Багдадом и Курдистаном. Встреча Талабани и Барзани была проведена во второй половине понедельника для обсуждения последних событий в Курдистане и Ираке, пишет "Safaaq News". В прошлый

вторник Барзани и Талабани провели совещание в Эрбиле, чтобы обсудить передви-

жения сил "Dijla" в спорных районах, и политический кризис в Ираке в целом.

Президент Барзани принял губернатора Киркука

Президент Курдистана Масуд Барзани принял вчера губернатора Киркука, доктора Наджмадина Карима, в своем офисе в Салахадине. Встреча была посвящена обсуждению текущих политических событий в Ираке и Киркуке. Ранее в среду президент Иракского Курдистана заявил, что регион будет полностью готов поддержать провинцию Киркук

Польская делегация обсуждает вопросы образования и здравоохранения в партнерских отношениях с Курдистаном

Начальник отдела внешних связей, министр Фалах Мустафа, принял в среду польскую делегацию, в том числе заместителя маршала Великопольского воеводства, г-на Лешека Войтасика, и посла Польши в Ираке, господина Леха Стефаника, чтобы обсудить укрепление отношений в различных отраслях экономики.

Заместитель маршала Войтасик выразил свое удовольствие от визита в Курдистан и подтвердил желание Великопольского региона и дальше развивать отношений с Курдистаном. "После таких встреч мы находим все больше возможностей и областей сотрудничества для развития наших связей с Курдистаном", сказал он.

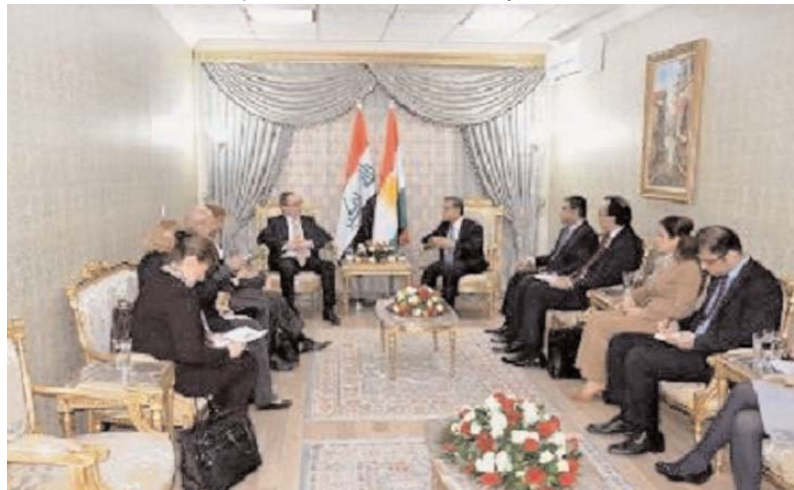
Обсуждая только что

достигнутые соглашения с министром высшего образования КРГ, г-н Войтасик заявил, что курдские студенты и ученые теперь имеют возможность проводить обучение и исследования в Польше от трех до шести месяцев, в дополнение к другим инициативам сотрудничества.

Заместитель маршала также подтвердил, что молодые польские врачи теперь планируют работать в Курдистане, чтобы помочь улучшить здоровье региона.

Министр Мустафа приветствовал эти инициативы и поблагодарил делегацию за визит. Он выразил особую признательность послу Стефанику и представителю КРГ в Польше за их усилия в реализации этого визита.

"КРГ поддерживает политику открытых дверей, и мы особенно заинтересованы в

углублении отношений с Великопольским регионом", сказал министр. "Мы восхищаемся институциональными преобразованиями в Польше, и хотели бы извлечь пользу из вашего опыта,

КРГ заявило о поддержке возвращения американских войск на спорные территории

Премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) объявил в понедельник свою поддержку идее возвращения американских войск для наблюдения за спорными территориями, призвав к совместному управлению этой областью под эгидой американской армии.

Нечирван Барзани заявил на своей пресс-конференции в Эрбиле, что "КРГ поддерживает возвращение американских войск для наблюдения за спорными территориями". Напряженность в отношениях между Эрбилем и Багдадом усилилась после того, как правительство Ирака объявило о создании операционного командования "Dijla" в спорных районах провинций Киркук, Дияла и Салахаддин, а курдское руководство и Совет провинции Киркук стали противодействовать этому шагу.

Вооруженные столкновения произошли между охранниками одной из штаб-квартир курдской партии и силами федеральной полиции в пятницу в Туз Хурмату провинции Салахаддин. Было убито одно гражданское лицо и ранены десять полицейских.

тельности, в частности путем содействия развитию свободных рыночных предприятий за счет повышения возможностей малого и среднего бизнеса. Министр Мустафа согласился, что малые и средние предприятия являются основой экономики любой страны и сказал, что КРГ открыто для сотрудничества с польскими предприятиями в целях дальнейшего укрепления этого сектора. В состав польской делегации вошли также другие высокопоставленные чиновники и представители известных польских предприятий и университетов. Члены делегации посетят также Дохук и Сулейманию в течение ближайших дней, чтобы продолжить свои усилия по поиску областей взаимных интересов и сотрудничества. Делегацию сопровождал представитель КРГ в Польше, г-н Зияд Рауф. **Курдистан.Ру**

ТӘСІСÇІ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLĒMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbraylov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû 40, soqaq

S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров

дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində uğılıb səhifələnilib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: diplomat_gazeti@box.az

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500